

DRAUGAS

PERIODICALS
August 14,
Vol. LXXXIX

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

ANTRADIENIS - TUESDAY, RUGPJŪČIO - AUGUST 14, 2001

*****MIXED ADC 606
S72 P1 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
Serials Division
Washington DC 20540-4830

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 08/13/01

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

WWW.DRAUGAS.ORG

Nr. 157

Kaina 50 c.

Kairiųjų vyriausybės darbo mėnuo permainų neatnešė

Vilnius, rugpjūčio 11 d. (BNS) — Ekonomikos žinovai ir politologai teigia, kad vertinti naujosios vyriausybės politiką po mėnesio darbo dar anksti, tačiau kai kurie būsimos politikos ženklai jau matyti.

Sekmadienį sukako mėnuo, kai prisiekė Algirdo Brazausko vadovaujama socialdemokratų ir socialliberalų vyriausybė.

Pasak politologo Ramūno Vilpišausko, per mėnesį išryškėjo kai kurie ženklai, iš kurių galima spręsti, jog bus tęsiamos reformos, privatizavimas ir griežta finansų politika. Jo teigimu, nors vyriausybės programoje socialiniai klausimai yra pirmojoje vietoje, tačiau „kol kas nepanaša, jog būtų kuriama kažkas socialiai orientuota, kaip tai įsivaizduoja socialdemokratai“. Žinoma, praėjo per mažai laiko, tačiau vieši pareiškimai rodo ekonominės politikos testinumą, tai yra centro-dešinės politikos vykdymą, kalbėjo R. Vilpišauskas.

Jo teigimu, ekonominės politikos pobūdį lemia pasirengimas narystei Europos Sąjungoje. „Tęsti reformas yra būtina, mat dideli nukrypimai į kairę užsienio investuotojų būtų vertinami neigiamai“, sakė R. Vilpišauskas.

Finansų žinovė Margarita Starkevičiūtė dėl vertinimų taip pat ragina palaukti. „Vyriausybė ruošia veiksmų planą, gal ten atsispindės būsima

* **Prezidentas Valdas Adamkus** pirmadienį pasirašė dekretą, kuriuo Lietuvos kariuomenės vadui, brigados generolui Jonui Kronkačiui suteiktas generolo majoro laipsnis. Suteikdamas aukštesnį generolo laipsnį, prezidentas išreiškė J. Kronkačiui savo pagarbą ir pasitikėjimą. „Jau dveji metai dirbu ir darau viską, kas įmanoma, kad būtų sukurta gerai paruošta Lietuvos kariuomenė. Svarbu žinoti, kad prezidentas tai vertina“, sakė J. Kronkaitis. (BNS)

* **Prezidentas Valdas Adamkus** sausumos pajėgų vadu paskyrė Lietuvos karinį atstovą prie NATO ir Vakarų Europos Sąjungos, gynybos atašė Belgijoje, Nyderlandams ir Luxemburgiui pulkininką Valdą Tutkų, paskelbė prezidento patarėjo pavaduotojas gynybos klausimais Darius Kalibatas. Į šį postą taip pat kandidatavo Gynybos štabo pulkininkas Antanas Jurgaitis. Sausumos pajėgų vadą skiria prezidentas krašto apsaugos ministro teikimu. Ministras L. Linkevičius prezidentui buvo pasiūlęs abu kandidatus. Sausumos pajėgų vado pareigybę numatyta 1998 metais priimta Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatyme, tačiau iki šiol ji buvo neužimta. Pagal įstatymą sausumos pajėgų vadas kartu yra ir kariuomenės vado pavaduotojas, o karinių konfliktų ar karo metu jis vadovauja karinėms operacijoms. 40-metis V. Tutkus mokėsi Taškento aukštesniojoje pestininkų vadų mokykloje, Maskvos M. Frunzės karo akademijoje, NATO gynybos kolegijoje Romoje. (BNS)

vyriausybės strategija“, sakė ji. Visgi M. Starkevičiūtė pasigenda kalbų apie ryžtingesnę finansų sistemos pertvarką. „Kalbama tik apie neapmokėtinamojo minimumo didinimą, kai tuo tarpu reiktų galvoti apie rimtesnę finansų reformą“, sakė ji. „Mokesčių reforma jau buvo paruošta, ją aišku reiktų tobulinti, tačiau, kiek girdžiu, jos vykdymui išvis nesiruošiama“, kalbėjo finansų žinovė. Jos teigimu, šiuo metu mokesčius pertvarkyti būtina, juolab ir situacija tam yra palanki, nes ekonomika auga. Pasak jos, neįvykdžius mokesčių reformos, biudžetę pinigų neatsiras.

M. Starkevičiūtei keistai atrodo ir premjero A. Brazausko bei finansų ministrės D. Grybauskaitės pasisakymai apie tai, kad šiemet biudžetę suplanuotos nerealios pajamos. „Jų kritikuojamas biudžetas sudarytas pagal memorandumą, pasirašytą su Tarptautiniu valiutos fondu (TVF) buvusios Andriaus Kubiliaus vyriausybės. Derybinei grupei, kuri derėjosi su TVF, tuo metu vadovavo pati D. Grybauskaitė“, sakė ji.

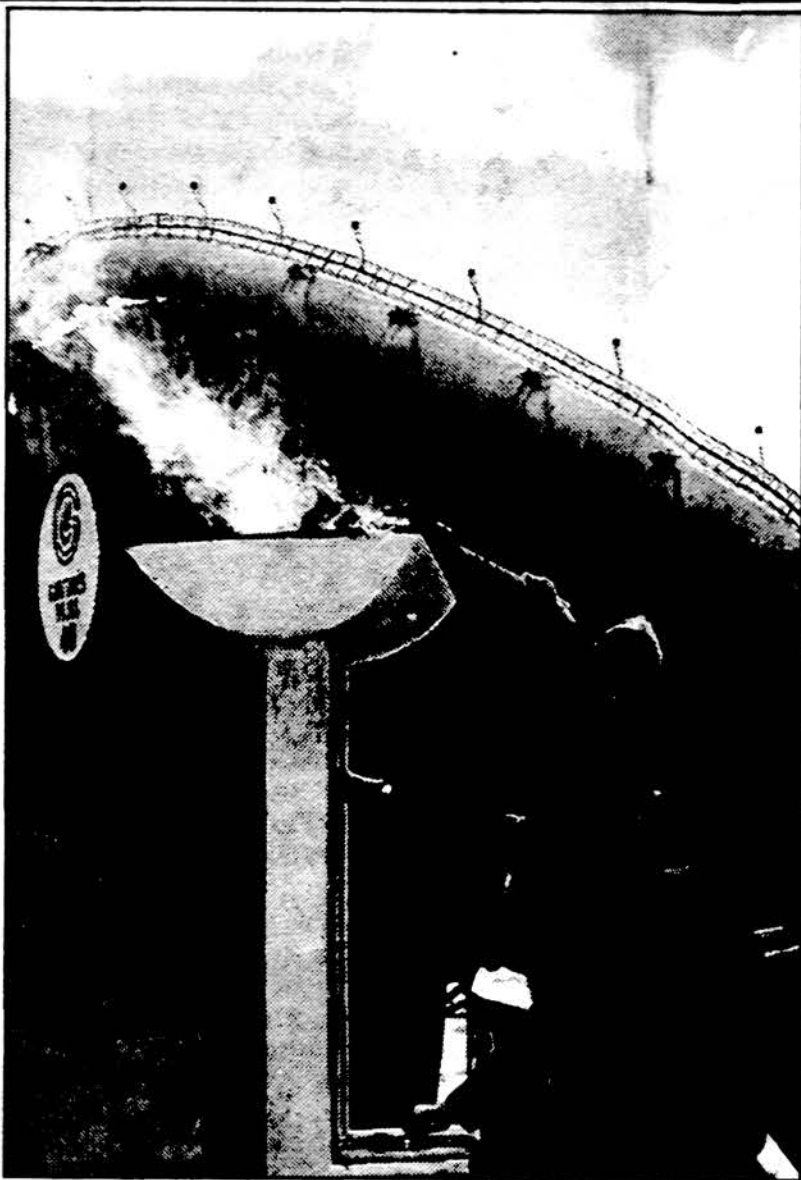
Jos teigimu, biudžetas suplanuotas labai griežtai, numatant kuklesnius ekonomikos augimo tempus nei jie yra dabar.

Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto (TSPMI) direktoriaus Raimondo Lopato teigimu, A. Brazausko vyriausybė, kaip ir visos kitos, „gal išskyrus A. Kubiliaus, negali išsivaduoti iš rusiškosios politinės kultūros“.

„Ieškoma kaltų, tačiau ką daryti — nesiūloma“, sakė politologas. Pasak jo, akivaizdus pavyzdys — prieštaringos kalbos apie biudžeto sandarą. „Indėlių grąžinimas rodo, jog ir toliau gan sunkiai gali sektis subalansuoti biudžetą“, kalbėjo R. Lopata.

Pasak R. Vilpišausko, indėlių grąžinimas kairiesiems yra puiki galimybė patraukti gyventojų simpatijas, kurios gali sumažėti dėl vykdomos griežtos ekonominės politikos.

* **Labdarėngais renginiais** išgarsėjęs Austrijos ambasadorius Lietuvoje Florian Haug dienraščiu „Lietuvos rytas“ sakė tikis, jog Vienos pokylis Lietuvos sostinėje tikrai bus surengtas po ketverių ar penkerių metų. 4 metus praleidęs Lietuvoje, F. Haug po mėnesio baigia kadenciją Lietuvoje. „Pamatysite, kaip į inteligentiškąjį Vilniaus Vienos pokylį svečiai plūs iš Varšuvos, Stokholmo, Talino, Rygos, o gal net ir iš Minsko“, sakė F. Haug. Ambasadorius teigė esąs įsitikinęs, jog pirmasis Vienos pokylis 1999 m. Lietuvoje turėjo didžiulį pasisekimą. Antrasis buvo atšauktas dėl gaudų ir grasinimų susidoroti. Tačiau F. Haug tiki, jog Lietuvoje dar yra žmonių, kurių neapleido mintys surengti kažką panašaus į pirmąjį Vienos pokylį. „Politikai turėtų būti nusiteikę ne prieš, bet už tokius pobūvius, kurie skatina labdarą. Tikiu, kad toks renginys įvyks. Turėtų praėti dar penkeri metai ir, matyt, bus surengtas ypatingas, inteligentiškas Vilniaus Vienos pokylis“, tvirtina F. Haug. (BNS)

Simbolinis gamtinių dujų deglas sekmadienį suliepsnojo Vilniaus Vingio parke, pažymint gamtinių dujų tiekimo į Lietuvą 40-metį. Šia proga čia buvo surengta nemokama ir įspūdinga šventė „Ugnies diena“. Lygiai prieš keturis dešimtmečius, 1961-ųjų rugpjūtį, Vilniuje, Vingio parke, dalyvaujant daugiaukštantiems vilniečių miniai, buvo iškilmingai įžiebtas pirmasis Lietuvoje gamtinių dujų deglas. Šiuo metu Lietuvoje dujų tiekimo 54 miestai, miesteliai ir gyvenvietės, vingiuoja 1,620 km pagrindinių ir 5,930 km skirstomųjų dujų tinkle. (L.R. Elta)

Elgetos ir muzikantai bus išvyti iš Vilniaus miesto centro

Vilnius, rugpjūčio 13 d. (BNS) — Norėdama pagerinti Vilniaus centro įvaizdį, miesto savivaldybė ketina uždrausti elgetauti reprezentacines sostinės vietas.

Kaip pranešė Vilniaus savivaldybė, elgetavimą draudžiantį Vilniaus miesto tvarkymo ir švaros taisyklių pakeitimą šiuo metu rengia Savivaldybės Tvarkos palaikymo ir priežiūros skyrius. Numatoma taisyklės papildyti punktu, draudžiančiu elgetauti ar prašyti išmaldos reprezentacinėse Vilniaus miesto gatvėse ir aikštėse, taip pat punktu, draudžiančiu įžūliai rinkti aukas už muzikavimą ar kitokius pasirodymus Vilniaus miesto gatvėse ir aikštėse.

Dabar Vilniuje, ypač jo centrinėje dalyje — Gedimino prospekte, Pilies gatvėje, Senamiestyje, kitose reprezentacinėse miesto vietose — daugėja elgetaujantių asmenų. Vieni jų sėdi pasirinktosiose vietose, kiti vaikšto po įstaigas, kavines, restoranus ir ten elgetauja, užkabina lauko kavininių lankytojų.

Vilniaus miesto savivaldybės Socialinės paramos centro darbuotojai kiekvieną darbo dieną vaikšto gatvėmis, kuriose elgetaujama ir bendrauja su elgetaujantais asmenimis.

* **Už aukštą tvorą Vilniaus Senamiestyje** paslėptus vidinius Prezidentūros kiemus, bei parką mato ir po jį gali pasivaikščioti žymūs pasaulio žmonės, atvykę į Lietuvą su oficialiais vizitais. Du kartus per metus Prezidentūra gali apžiūrėti Lietuvos vaikų globos namų auklėtiniai. Kiekvieną sekmadienį po 12 val. vėliavos pakelimo, jei yra norinčių, įleidžiami visi lankytojai, vilniečiai ir miesto svečiai. (L.R. Elta)

menimis, siūlo jiems socialinę paramą, kviečia į Socialinės paramos centrą, kur jie būtų nemokamai pamaitinti, sutvarkyti dokumentai ir formai socialinei pašalpai gauti.

Neturintys kur nakvoti asmenys minėtoje įstaigoje nukreipiami į nakvynės namus. Socialinės paramos centro duomenimis, mieste elgetauja dažniausiai tie patys asmenys. Dažniausiai po pokalbio išmaldos prašytojas palieka savo „darbo vietą“, bet po kurio laiko vėl ten pat elgetauja. Savivaldybės socialinių darbuotojų teigimu, per dieną elgetaujantys susirenka apie 60-70 litų, tai ir būna pagrindinis jų argumentas atsiskaitant socialinės paramos.

Kaip teigia savivaldybė, iki šiol socialiniai darbuotojai ir policija negalėjo pakeisti miestelėnų nusikaltusios situacijos, nes tam nebuvo juridinio pagrindimo.

Vilniaus miesto Vyriausiojo policijos komisariato Kriminalinių nusikaltimų tyrimų tarnybos duomenimis, apie 10 proc. visų pastaruoju metu Vilniuje įvykdytų žmogžudysčių yra įvykdytos valkatų ar kitaip su jais susijusios.

Minėtos tarnybos pareigūnai teigia, kad Vilniuje nėra gerai organizuoto tinklo duoklėms iš valkatų rinkti, tačiau valkatų tarpe yra neformalus pasiskirstymas kastomis. Aukštesnės kastos atstovai kartais renka duoklės iš žemesniosios kastos. Be to, egzistuoja pasiskirstymas elgetavimo teritorijomis, dėl kurių tarp elgetaujantiųjų dažnai kyla konfliktai, kartais pasibaigiantys rimtais kūno sužalojimais.

Savivaldybė susirūpino ir įkuriu gatvių muzikantų prie-

Tėvynėje pasižvalgius

* Iš Lietuvos televizijos Naujienų redakcijos (LTN) vadovės pareigų atsistatydino Aurelija Arlauskienė. Pirmadienį ji įteikė atsistatydinimo pareiškimą Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos (LRT) generaliniam direktoriui Milaknui. Pareiškimą, kuris, be V. Milaknio, dar yra adresuotas Seimo pirmininkui, premjerui, Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto pirmininkui bei LRT tarybos pirmininkui, A. Arlauskienė reiškia nepasitenkinimą V. Milaknio „valdymo stiliumi ir kompetencija“. Pasak jos, LTN yra „sąmoningai žlugdoma“, naikinami 22 darbuotojų etatai, darbuotojams paliekamas minimalus atlyginimas ir autoritetas honoraras, taip sumažinant socialines garantijas. Jos teigimu, mažinant socialines garantijas ir darbuotojų skaičių, numatoma, kad LTN produkcijos pagamins trečdaliu daugiau, nei iki šiol. (BNS)

* Lietuvos radijo ir televizijos generalinis direktorius Valentinas Milaknis pasirašė įsakymą dėl televizijos struktūrinių pakeitimų. Visiems televizijos darbuotojams buvo įteikti atleidimo lapeliai. Vėliau televizijoje liko dirbti tik laidų kūrėjai, o kiti darbuotojai gaus autorinį honorarą. O pastarąsias savaites televizijos darbuotojai pradeda gilintis į derybų meną: laidos kūrėjas ateina ir derasi dėl vadovams priimtinos laidos kainos. (K.D. Elta)

* **Gediminas Kirkilas**: „greitai inicijuosime Vilniaus mero A. Zuoko atstatydinimą. Tai, ką šiuo metu daro Vilniaus meras ir savivaldybė, aš vertinu labai kritiškai. Manau, kad greitai tai bus įvertinta, nes artėja savivaldybių rinkimai, ne tik prezidento. Tai bus dar vienas smūgis liberalų partijai. Daugelis iš jų suvokė keletą abstraktių principų, pvz., privatizavimas — neprivatizavimas. Daugiau spalvų jie nemato. Pasisakydami už privatizavimą, jie gana dilematiškai priima sprendimus. Be to, ten yra labai daug neskaidrių dalykų“. (L.A. Elta)

* Šiuo metu atostogaujantis dabartinis Seimas istoriją tikriausiai įeis kaip darbo pradžioje priėmus daugiausia įstatymų parlamentas. Per 10 mėnesių buvo priimta 330 įstatymų, 111 nutarimų ir 9 rezoliucijos. (L.R. Elta)

* **Programinės įrangos gamintoja „Microsoft“** šių metų bendrininkų konkurse Lietuvos informacinių technologijų (IT) bendrovėms „Alna“ ir „Sonex“ suteikė apdovanojimą už geriausią Rytų ir Vidurio Europoje bei Afrikoje žemyn „Microsoft“ sprendimų teikimą bei autorinių teisių skatinimą. (L.R. Elta)

kabavimu prie praevijų, pratoms. Aukštesnės kastos atstovai kartais renka duoklės iš žemesniosios kastos. Be to, egzistuoja pasiskirstymas elgetavimo teritorijomis, dėl kurių tarp elgetaujantiųjų dažnai kyla konfliktai, kartais pasibaigiantys rimtais kūno sužalojimais.

* Bendrovė „Lietuvos telekomas“, nuo rugpjūčio 1 d. įvedusi 12 centų sujungimo mokesčių ir pakelusi paslaugų įkainius, svarsto galimybę atpiginti telefono paslaugas pensininkams. Tačiau bendrovės atstovai teigia, kad palengvinus gyvenimą vienai socialinei grupei, už tai turės sumokėti kita. „Lietuvos telekomas“ generalinis direktorius Tapio Paarma tvirtino, kad bendrovė jau pradėjo skaičiavimus ir mano, kad įmanoma „truputį pakeisti priimtus sprendimus“. Bendrovė, pasak jo, ieškos galimybių „palengvinti gyvenimą“ pensininkams iki 2002 m. pabaigos, kuomet bus liberalizuota telekomunikacijų rinka ir „Lietuvos telekomas“ praras monopolininko teises. (BNS)

* **Vilkyčiai tapo nepakartojamu kaimu** ne tik Klaipėdos rajone, bet, ko gero, ir Lietuvoje, nes šioje gyvenvietėje daugiau darbo vietų, nei iš viso jame yra gyventojų. Šiuo metu čia sėkmingai veikia S. Budrio įmonė „Aisyte“, UAB „Interflex“, UAB „Azuolas“, UAB „Vilkyčių paukštynas“, ŽŪKB „Vilkyčių paukštyno produktai“, UAB „Agrobarteris“, UAB „Apdaila“, UAB „Minijos nafta“, J. Budrienės įmonė „Simlina“, Vilkyčių malūnas, paminklų dirbtuvės, tarptautinė transporto įmonė, keli pieno supirkimo punktai. Gyvenvietėje veikia ir valstybinės įstaigos: dešimtmetė mokykla, kultūros namai, paštas, biblioteka, medicinos punktas. Visose įmonėse ir įstaigose bendrai prisikačiuojama per 1,000 darbo vietų. (K. Elta)

* Šiemet Lietuvoje iš viso bus prikurta apie 2,5 mln. tonų grūdų. Didžiosios grūdų perdirbimo įmonės sunaudos apie 570,000-600,000 tonų grūdų, o Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūra eksportui supirks 122,000 tonų grūdų. Pagrindinė problema Lietuvos grūdų ūkyje — produkcijos perteklius, sakė Grūdų perdirbėjų asociacijos prezidentas Valdas Trinkūnas. (L.A. Elta)

* **Pusmetį Lietuvos ambasada JAV vadovaujantis ambasadorius** Vygaudas Ušackas įsitikinęs, jog kitąmet priimant sprendimą dėl tolesnės NATO plėtros į rytus, JAV „neparduos“ Lietuvos Rusijai, o JAV prezidentas George W. Bush balsuos už Lietuvos narystę NATO.

* „Nors Kauno „Žalgirio“ klubo vadovai kol kas nenori patvirtinti, tačiau ir neneigia, jog Arvydas Sabonis ateinantį sezoną vėl užsilks gimtojo klubo marškinėlius“, tvirtino vienas LKL čempionų klubui artimas žmogus. Į Lietuvą A. Sabonis ketina grįžti antrą rugpjūčio pusę. (L.Z. Elta)

* **Italų sporto dienraštis „La Gazzetta dello Sport“** remdamasis naujienomis iš Oregono, rašo, kad NBA klubas „Portland Trail Blazers“ jau ieško naujo centro. Laikraštis skelbia, jog Portlando vadybininkas suprato, kad Arvydas Sabonis nusprendė baigti karjerą NBA ir grįžti Europą. (R. Elta)

* **Pirmadienį Lenkijoje, Seinuose**, prasidėjo tris dienas trukšantis Pasaulio lietuvių bendruomenės kraštų pirmininkų suvažiavimas, kuriame pranešimus skaitys Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos pirmininkas Vytautas Kamantas, šios organizacijos vicepirmininkai — Milda Lenkauskienė, Gabrielius Žemkalnis, Algis Rugienius, Tautinų mažumų ir išėjusių departamentų prie vyriausybės generalinis direktorius Remigijus Motuzas ir kiti. Suvažiavime bus diskutuojama apie Lietuvos išsivijimą ir Lietuvą, valstybinės ryšių su užsienio lietuvių politikos nuostatas ir kryptis, taip pat apie NATO ir Lietuvą, kultūrą bei švietimą. (L.A. Elta)

* **Mobiliojo ryšio operatoriai teigia**, jog, nepaisant vasaros atostogų sezono, jų prekybos salonuose labai padaugėjo besidomintiųjų mobiliojo ryšio paslauga. Vartotojai „Lietuvos telekomui“ atsuka nugarą. (R. Elta)

* Lietuvos žemės ūkio banką norima parduoti stipresniam nei pati prekė pirkeiui. Iš to tikimasi didelių investicijų, o iš sandorio — naudos valstybei. (V.Z. Elta)

* Šeštadienį Trakų pilies menėje įvyko pats trumpiausias Trakų festivalis, kuris galėtų kandidatuoti bent į Lietuvos rekordų knygą. Jau ketvirtasis Trakų festivalis pilje prasidėjo ir baigėsi tą patią dieną. Jis truko apie dvi valandas. Festivalio programa buvo parodyta Didžiojoje pilies menėje, jos klausėsi tik kvietinė publika. (L.R. Elta)

* **Kauno rajono policijos komisariato pareigūnai**, tirdami vieną nusikaltimą, išaiškino 18 asmenų, vogusių ir plėšikavusių visoje Lietuvoje. Jau nustatyta, kad 13-koje Lietuvos rajonų nusikaltėlių padarė 82 nusikaltimus. Liepos 11 d. Kauno rajone Babtų seniūnijos teritorijoje policija sustabdė krovininį automobilį, kuriame buvo 4 pavogtos karvės. Sulaukūs 4 asmenis, pradėjo aiškėti daugiau nusikaltimų. Nustatyta, kad grupė pavogė 3 automobilius Kaune, 46 gyvulius, 11 tonų trašų, 14 kartų vogė elektros laidus, dalyvavo plėšime Prienų rajone bei 17 kartų dalyvavo smulkesnėse vagystėse. Ši grupė prieš metus pavogė didelį kiekį elektros laidų Kruonio hidroakumuliacinėje elektrinėje. (BNS)

* **Ukmergė pribloškė žinia**, kad kelerius metus šio miesto moteris terorizavęs ir pagaliau įkliuvęs maniakas yra buvęs žinomas šio rajono lengvaatletis. „Jis buvo kuklumo, gerumo bei mandagumo įsikūnijimas. Niekada neteko matyti jo pikto, niekam nėra pasakęs blogo žodžio. Viską, ką jam pasakydavai, išklaušydavo ramiai, su šypsena. Bendraudamas su merginomis buvo be galo drovus, dažnai nurausdavo, panarines galvą“, taip ukmergiškiai apibūdino 4 metus Ukmergės gatvėse moteris terorizavęs 32 metų Gintą Malinauską. (L.R. Elta)

KALENDORIUS

Rugpjūčio 14 d.: Šv. Maksimilijonas Kolbe, Euzebijus, Gintautas, Guostė, Pajauta, Tarcijus.

Rugpjūčio 15 d.: Šv. M. Marijos dangun emimas (Žolinė); Arvilas, Napoleonas (Napalys), Marija, Rugilė, Sigitas, Utenis, Visvilas, Vydenė.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

CUKRALIGĖ — ŠIRDIES IR SMEGENŲ NEDRAUGĖ

JONAS ADOMAVIČIUS, M. D.

Cukraligė pati savaime yra pavojus gauti širdies ataką ir smegenų insultą. Tas pavojus didėja, prisidėjus padidintam kraujospūdžiui. Nors cukraligė yra sukontroliuojama, vis tik jos diagnozavimas didina pavojų smegenų insultui — „strokui“. Dar to negana. Cukraligė sergą dažnai turi cholesterolio riebių kraują ir yra nutukę, kas dar labiau pavojinga.

Cukraligė dažniausiai atsiranda viduramžio sulaukus ir dažnai pas nutukusius. Nesunki cukraligė dažnai esti nesusekta daug metų, bet ji staiga padidina širdžiai pavojų, kai žmogus turi daug pavojų širdžiai ir smegenims.

Pati cukraligė ar šeimyninis polinkis jai rišasi padidėjusiu pavojumi širdžiai ir kraujagyslėms. Toks pavojus yra dukart didesnis cukrininkui, negu ta liga nesergančiam. Saldžioms moterims toks pavojus yra net 3 kartus didesnis. Tokių mirtingumas prilygsta nesergančių cukraligė vyrų mirtingumui nuo širdies ir arterijų ligų. Cukraligės pagerejusi kontrolė sumažina tos ligos sukeltus kraujagyslių negertumus.

Cukraligės sukontroliavimas

Gydytojas gali susekti cukraligę ir ją kontroliuoti, apdaromas darbuojamą, kūno svorio sunormavimą, prisitaikymą prie reikiamo valgio ir vaistų vartojimą (jei yra reikalingas).

Cukraligė sergą turi atsakyti dar ir kitų turimų širdžių pavojų, jų tarpe per riebaus kraujo cholesterolio ir trigliceridais, padidinto kraujospūdžio, paliaukio ir atsikišusio pilvo bei nepanešamų strėnų.

Bet tai lengva pasakyti, o, Dieve, kaip sunku būti normaliam ir visa tai išpildyti. Todėl renkime savo ainius būti normaliais nuo mažens. Tada gyvenimas bus daug laimingesnis.

Nutukimas yra pabaisa širdžiai

Šiandieninė medicina nutukimą laiko pakeičiamu didžiojo pavojumi širdžiai. Daugiausia nutukimą per daug valgant ir per mažai dirbant — tinginiaujant. Tik žvilgtelėk į kai kuriuos dvasininkus, tokius pensininkus bei pusamžes moteriškes. Baisus jų tokių ir niekus pavirtimas ir savo širdžių apsunkinimas.

Nutukimas artina širdies ligą, ypač jos anginą ir staigią mirtį, ypač kai nutunkama, turint padidintą kraujospūdį, per riebių kraują cholesterolio ir prisidėjusią cukraligę.

Yra duomenų, kad ir vienas nutukimas gali tiesiogiai žaleti širdį. Tik pavieniai nutukėliai nekenkia savo širdims.

Dauguma žmonių pasiekia savo kūno normalų svorį, sulaukę 21-25 metų. Po to reikia vis mažiau maisto tokio svorio palaikymui. Sulaukus 30-40 metų ir valgant tiek, kiek valgyta prieš dešimtmetį, ir kai mažiau krutama, maisto perviršis kraunasi po oda riebalų pavidalu.

Didžiai nutukus, trumpėja gyvenimas; tokiu, sulaukus

viduramžio, net tris kartus didėja pavojus mirtinos širdies atakos, palyginus su tokio amžiaus nenutukusiuoju. Nutukimas greitina atsiradimą padidinto kraujospūdžio ir cukraligės.

Taukų nusikratymas

Kai šio krašto širdies ligų gydytojų draugija nutukimą priskyrė prie didžiųjų pavojų širdžiai, ji paragino visus sveikatos prižiūrėtojus veiklion kovon su nutukimu, patariant mažiau kęsnoti ir daugiau darbuotis.

Aišku, nėra lengvo ir greito būdo suliesėjimui iki normos, nors tuzinai patarimų akina ir kurtina. Normalusis jų vengia, nes kraštutinės dietos nepatiria valgyti sveikai svarbaus maisto.

Sutirpinimas savo kūno riebalų 5-10 proc. normuoja kraujospūdį, cholesterolio per viršį ir gerina cukraus reikalus, negaluoja cukraligę.

Tačiau ir čia medicinškai didžiausias priešas yra nenormalus žmogus — tai yra nepajėgias nekenkti sau, kitam ir aplinkai. Toks jis nepajėgia paklusti medicinos nurodymams. Mat, nors kraštutinės dietos ir numušia svorį, bet jos nepajėgia išlaikyti numušto, jei nutukėlis nėra normalus.

Gydytojas pataria sunormuoti kūno svorį atsakantį ūgiui, metams, lyčiai, užsiėmimui... Visas vargas yra su tais „daug pašauktu, o tik mažai dalis išrinktu“. Taip buvo Kristaus laikais, ne kitaip esti ir dabar: tik per vaiko parengimą į normalų asmenį ateis normalaus svorio žmonių gadinė.

Rūpestis niekais verčia širdį

Rūpestis dėl uodo sparčio artina širdies ataką ir smegenų paralyžių — „stroką“. Bet sunku įvertinti įtampą pas kiekvieną žmogų. Net neįmanoma aptarti ir įvertinti asmens emocinės ir protinės įtampos. Visi žmonės jaučia įtampą, tik ji pas kiekvieną yra skirtingo kiekio ir į ją kiekvieno reakcija yra kitokia.

Tik didelė įtampa per ilgą laiką gali kelti pavojų žmonėms pabloginti sveikatą. Medicina sutinka, kad jausminės — emocinės įtampos sumažinimas gerina eilinio žmogaus sveikatą.

Tokiame nusiraminiui tinka lietuviško gyvenimo perla: darbas savo ir kito naudai, pasižmonėjimas, daina, giesmė, malda, meditacija...

Šaltinis: „Basic Life Support (BLS) for Healthcare Providers“, 2001.

Prienu ligoninės greitosios pagalbos automobilis, kurį paaugojo Lithuanian Mercy Lift. Ses. Dora Zapf ir Daina Rudaitienė.

Neregintis dainorėlis iš Druskininkų Deividas Monkevičius koncertavo su profesionaliais. Gedimino Žilinsko (ELTA) nuotr.

AR MUMS RŪPI SVEIKI NAGAI?

Dauguma žmonių ir nagų pažeidimą žiūri kaip į kosmetinę problemą, nesigilindami į sukeliančias priežastis. Tačiau būtina žinoti, ar pažeisti nagai nesukelia papildomos rizikos mūsų aplinkiniams. Apie pusę visų nagų pažeidimų — tai nagų grybelis (onichomikozė) — užkrečianti patologija, kuri gali siestis su įvairiomis psichologinėmis ir medicininėmis problemomis.

Bendras sergamumas kojų bei nagų grybeliu siekia 10-20 proc. Jam turi įtaką ir socialinis pragyvenimo lygis: Rytų Europos šalyse, palyginti su Vakarų Europos, kojų ir nagų patologiją daug dažniau sukelia grybelis negu kitos ligos. Kokie yra nagų grybelių sergančių Lietuvos gyventojų pažeidimai? Koks yra bendras požiūris į šios problemos svarbą? Į tokius klausimus padėjo atsakyti tyrimo-akcijos „Sveiki nagai“ rezultatų įvertinimas.

Tyrimo dalyvavo 84 Lietuvos dermatovenerologai, 2000 metais ištyrė 5,977 nagų grybelių sergančių ligonius. Visiems pacientams infekcija buvo patvirtinta laboratoriskai (mikroskopiniu būdu). Daliai ligonių atliktas pasėlis, kad būtų galima tiksliai nustatyti sukėlėją. Pasėliai buvo atliekami, kai išskildavo diagnostinių abejonių.

Besikreipiančių dėl nagų pažeidimų analizė parodė, kad Lietuvos gyventojai paprastai kreipiasi į gydytoją jau esant užleistoms ir išplitusioms onichomikozės formoms, kai būna pažeisti vidutiniškai 6-7 nagai. Dėl 1-2 nagų pažeidimo kreipėsi tik 14 procentų.

60 proc. pacientų greta pažeistų nagų buvo odos grybelis. Daugumai ligonių (77 proc.) buvo vadinamoji totali onichomikozė (kai grybelis pažeidžia visą nago plokštelę). Deja, gydymo rezultatai tokiu atveju dažniau būna prastesni, o laikas, kurio reikia iki visiškai sveiko nago atauginimo po grybelio gydymo kurso (simptomis laikotarpis), yra ilgesnis. Be to, ši būklė daug dažniau (80 proc.) pasireiškėdavo kartu su odos pažeidimu. Visa tai rodo, kad mūsų žmonės asmeniškai sveikatai ir estetinei išvaizdai skiria nepakankami dėmesio.

Kaip parodė tyrimas, du trečdaliai besikreipiančių žmonių buvo per 40 metų amžiaus (amžiaus vidurkis — 47 metai). Manoma, kad vidutinio bei pagyvenusio amžiaus žmonėms rizika susirgti onichomikozė padidėja net 12-18 kartų. Vertinant mūsų pacientų amžiaus pasiskirstymą, ligonių, vyresnių nei 50 metų amžiaus, galima būtų tikėtis daug daugiau. Matyt, pagyvenusio amžiaus pacientai, kuriems yra kitų sveikatos sutrikimų, linkę mažiau dėmesio skirti savo nagų būklei. Būtent dėl to jiems buvo daugiau sunkių, išplitusių ir užleistų onichomikozės formų. Pvz., 11-20 metų buvo pažeista tik 5 proc. pacientų, vyresnių nei 60 metų amžiaus — 12 proc. Priešingai, ankstyvas, 1-2 nagų pažeidimas jauniems žmonėms (iki 30 m.) nustatytas dažniau (22 proc.), negu pagyvenusiesiems (per 60 m. — 9 proc.).

Iš visų nagų dažniausiai buvo pažeisti I ir V kojų pirštų nagai. Tai leidžia įtarti traumų ir trynimo įtaką grybelinės infekcijos progresavimui. Kitų kojų pirštų nagų bei rankų pirštų nagų pažeidimo dažnis beveik nesiskyrė.

Kaip parodė tyrimo rezultatai, Lietuvos moterys savo nagams skiria daugiau dėmesio negu vyrai. Tarp besikreipiančių moterų buvo beveik 20 proc. daugiau, tačiau tai nereiškia, kad moterys serga dažniau. Europoje atliktas „Achilo“ tyrimas, kuriame dalyvavo beveik 20,000 asmenų, parodė, kad vyrų tikimybė susirgti onichomikozė yra

NEREGYS DAINORĖLIS KONCERTAVO SU PROFESIONALIAIS

Sostinėje veikianti „Atgavos“ bendrija tęsia dvasinės paramos ir meninio ugdymo programą neigaliesiems. Birželio 27 d. Stasio Vainiūno namuose su žinomais dainininkais koncertavo neregintis berniukas Deividas Monkevičius iš Druskininkų.

Balsingas devynmetis dainininkas koncertavo kartu su vokalo profesionalais — soprano Jūrate Mikalauskaite ir bosu baritonu Egidijumi Mazintu. D. Monkevičius, netekęs regėjimo nuo pat gimimo, labai myli muziką, turi absoliučią klausą, noriai dainuoja lietuvių liaudies dainas ir jau svajoja apie operos sceną.

Vakare savo kūrybą skaitė poetas, aklujų poetų konkurso 2000 metų laureatas Alvydas Valenta, išleisdamas vieną poezijos knygą. Koncertą vedė ir atlikėjams akompanavo Lietuvos muzikos akademijos docentė Rita Aleknaite — Biečiauskienė. (ELTA)

NAUJAS KLUBO SĄNARIO OSTEONEKROZĖS GYDYMO BŪDAS

Didžiausią sergančių šia liga pacientų grupę sudaro 25-45 metų žmonės. Net 30 proc. atvejų ligos priežastis nežinoma, tačiau didesnė rizika susirgti šia liga yra pacientams, ilgą laiką gydytiems steroidais ar gausiai vartojusiems alkoholio. Dažniausiai toks sąnarys yra protezuojamas. Deja, osteonekrozės pažeisto sąnario protezavimo operacijos rezultatai nėra tokie geri kaip dėl kitų priežasčių pažeistų ir protezuotų sąnarių operacijų rezultatai.

Naujasis gydymo metodas — tai kaulo šerdies dekompresija implantuojant „Hedrocel“ implantą (metalinį strypą; 80-85 proc. jo sudaro akyta medžiaga, kurios sandara panaši į kaulo akytąją struktūrą). Atlikus dekompresiją, įterptas į kaulą implantas palengvina klubo sąnario atraminę funkciją bei sumažina sąnario suirimo grėsmę. Dėl panašumo į natūralų kaulą organizmas implantą priima kaip nuosavą kaulą ir skatina naujo kaulo susidarymo procesus.

30 proc. didesnė už moterų. Kadangi tarp tirtų pacientų vyrų dažniau nei moterims buvo užleistas ar išplitusios onichomikozės formos, aktyvaus, kad vyrai kreipiasi rečiau ir vėliau.

Tyrimo metu sukaupiti duomenys leidžia padaryti tokias išvadas:

1. Lietuvos gyventojai skiria nepakankamą dėmesį grybeliniam nagų pažeidimui, kreipdamiesi į gydytoją užleistų stadijų metu. Kai gydymas mažiau padeda ir kainuoja brangiau.

2. Dažniausiai pažeidžiami I ir V kojų pirštų nagai. Tai rodo traumavimo ir spaudimo bei prastos avalynės reikšmę onichomikozės atsiradimui.

3. Moterys labiau linkusios prižiūrėti savo nagus negu vyrai, jos kreipiasi dažniau ir ankstesnės ligos stadijoje. Vyrams, taip pat ir pagyvenusiesiems žmonėms, dažniau būna užleistas onichomikozės formos.

Norisi tikėti, kad moksliskai pagrįsta informacija padės medikams ir pacientams pakeisti savo požiūrį į nagų būklę: pažeisti nagai — tai ne vien kosmetinė ir estetinė problema, tai — bendra sveikatos ir rūpinimosi savimi išraiška.

„Gydymo menas“, 2001 m., Nr. 4

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį patvirtime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant i Lietuva:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausia redaktore — Danutė Bindokienė

Administratorius — Valentinas Krumpis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsunciamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

Deividas Monkevičius koncertavo su profesionaliu dainininku Egidijumi Mazintu. Gedimino Žilinsko (ELTA) nuotr.

Vakare savo kūrybą skaitė poetas, aklujų poetų konkurso 2000 m. laureatas Alvydas Valenta. Gedimino Žilinsko (ELTA) nuotr.

Matas Bagdonavičius, 15 m. iš Širvintų sako, kad jam „uodas į koją įkando“, bet iš tikrųjų jis pakliuvo po autobusiuku. Gydyti VU Vaikų ligoninėje.

Pranės Šliutienės nuotrauka.

MARIUS KATILIUS, M.D.

CHIRURGAS

Trūkio, tulžies pūslelės, krūtų, žarnyno, endokrinologinė ir laparoskopinė chirurgija. 300 Barney Dr., Suite A Joliet, IL 60435. Tel. 815-744-0330. lietuviškai 815-744-8230. www.centerforsurgeryandbreasthealth.com

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimai kalbėti angliškai arba lietuviškai. 4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL. Tel. 708-422-8260

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL. Tel. (708) 598-8101. Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave. Chicago, IL 60652. Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL. 1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave. Tel. (708) 598-4055. Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydytojas

Kalbame lietuviškai. 6918 W. Archer Ave. Sts. 5 ir 6 Chicago, IL 60638. Tel. 773-229-9965. Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLIOBA, M.D.

AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA

219 N. Hammes Avenue Joliet, IL 60435. Tel. 815-741-3220

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS

DR. PAUL KNEPPER

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA

166 E. Superior, Suite 402 Valandos pagal susitarimą. Tel. 312-337-1285

Eišiškės, miestas pietryčių Lietuvoje, 80 km nuo Vilniaus, 5,000 gyventojų (1944). 1941 m. rugsėjo 25 ir 26 d. nacių ir jo kolaborantų buvo nužudyti apie 3,500 Eišiškių žydų, apie 1,000 iš Valkininkų ir dar apie 500 gyvenusių apylinkėse. Yaffa Eliat, viena išlikusių miesto gyventojų, 19 metų rinka medžiagą, kol buvo sudaryta knyga. Pagal autorę, Eišiškių vietovė yra viena seniausių žydų gyvenviečių, siekiančių 1065 metus ir apima iki 1941 m., kada buvo žydai rasiniais motyvais išnaikinti.

Knygos pradžioje autorė dėkoja visiems, kurie prisidėjo, jai rašant tokios didelės apimties, daugiau kaip 800 puslapių knygą. Tarp kitų minimas ir poetas Julius Kalėtas, vertęs iš lietuvių kalbos ir rinkęs medžiagą iš Lietuvos archyvų. Autorė įvadė sako, norisi atstatyti išnykusią Eišiškių praeitį. Jos proseniai čia buvo apsigyvenę 11-tame šimtmetyje.

Manoma, kad miestą įkūrė legendinis lietuvių kariuomenės vadas Eišys, tarnavęs Žemaitių kunigaikščio Erdvilo vadovybėje. Jis pasistengė atsiimti kai kurias rusų užimtas teritorijas. Senosios žydų kapinės Eišiškėse yra tokio pat senumo kaip ir karinis postas (pilis). Lietuviai buvo paskutiniai pagonių kraštas Europoje, gal todėl pasižymėjo religine tolerancija. Čia gyvenantys žydai jautėsi saugiai, kai kitur Europoje prieš žydus buvo vykdomi pogromai. Čia žydai buvo ne tik toleruojami, bet ir mieliai priimami.

19-tas amžius, autorės nuomone, čia žydams buvo aukso amžius. Pirmasis pasaulinis karas atnešė kai kurių pakitimus. 1915-1918 m. miestas buvo vokiečių valdžioje. Tas laikotarpis atnešė gerų apraiškų: vokiečiai stenėsi padėti badaujantiems miesto gyventojams, kovojo prieš šaltinės epidemiją. Nepaisant vykstancio karo, kultūrinis gyvenimas klestėjo. Vokiečiai rėmė meną, kultūrinius pasidavimus, knygynus, švietimą.

1921 m. Eišiškės pateko Lenkijos valdžion. Iš valdžios ir gyventojų pusės reiškėsi anisemitizmas.

Žydams buvo daroma kliūčių ekonominio ir profesinio gyvenimo srityse.

Prasidėjus Antrajam pasauliniam karui, sovietų ir Lietuvos valdžia keitėsi. Po to 1941 m. birželio mėn. atėjo vokiečių okupacija su savo netikėtai žiaurumais.

Toliau knygoje aprašoma kasdieninis Eišiškių miesto žydų gyvenimas, kurio pagrindu yra sinagoga ir mokyklos namai (Beth midrash). Sinagoga — Dievo namai ir gyvenamoji vieta kiekvienam žydui. Čia vyrai praleisdavo daugiausia laiko, savo namuose jie buvo tik svečiai. Visi svarbūs religiniai ir asmeniniai įvykiai buvo atliekami čia. Pagal Lietuvos kronikas, pirmoji sinagoga Eišiškėse buvo pastatyta 1171 m., o gal ir šimtmečiui anksčiau. Sinagoga buvo aukščiausias pastatas mieste.

Čia pat aprašoma apie buvusius sinagogos rabinus ir jų žmonas bei kitus kulto tarnus, pvz., kantorius. Svarbus vaidmuo buvo pamokslininko (maggd). Shamash — ištikimas Dievo ir bendruomenės tarnas, sinagogos sargas. Aprašomas Heder auklėjimas — tai mokymas hebrajų kalbos, biblijos, žydų liturgijos, taip pat Yeshivah — žydų ortodoksų mokykla. Kūno švarai palaikyti mieste buvo pirmtis, tvarkoma atsakingo asmens. Kitame skyriuje paminimas užsiėmimas būtent, kuo vertėsi žydai, gyvenusieji mieste ir apylinkėse. Daugelis jų vertėsi žemdirbyste, turėjo ūkius, augino javus, sodino bulves. Kiti nuomojo sodus ir jų vaisius pardavinėjo turguje.

Žydai vertėsi prekyba, turėjo krautuves, restoranus. Kiti, važinėdami po kaimus, supirkinėdavo prekes, kurios tada turėjo pareikalavimą, pavyzdžiui, kailius ir kita. Kiti pardavinėdavo tabaką ir sachariną.

Pramonė buvo negausi: malūnai, audyklos, mezgklos, kepyklos, pagaliau buvo įsteigta elektros stotis.

Daugelis žydų vertėsi amatais: siuvėjai, batsiuviai, kirpėjai, puodžiai, fotografai ir užsiėmė kitais smulkiais amatais.

Transportui buvo vartojami arklių traukiami vežimai. Vėliau atsirado autobusai. Miesto gyvenimas būdavo triukšmingas turgaus dienomis, kai suvažiuodavo ūkininkai, siūlydami savo produktus, o Daugų ežero žvejai atveždavo žuvį.

Plačiai aprašomas šeimos ir bendruomenės gyvenimas. Trys dalykai veikia vyro pasididžiavimą: gražūs batai, graži žmona ir gražūs baldai. Talmudo nurodymu, nuotakos tėvas turėjo ją apvesdinti, sulaukus 12 metų. Jaunavedžiai dažniausiai gyveno su nuotakos tėvais. Jei dėl kurių priežasčių kartu negyve-

no, tai stengėsi apsigyventi kur nors netoli. Jie dažnai kartu valgydavo ne tik šeštadieniais ir per šventes, bet ir kitomis savaitės dienomis. Nelengva buvo jaunam vyrui prisiderinti savo žmonos šeimai, kuris turėjo pasiduoti savo uošvės disciplinai ir įtakai. Vėlesniais laikais vyro vedybinis amžius buvo 20 ar 25 metai. Vyresnio amžiaus žentui buvo lengviau įsijungti į savo žmonos šeimą.

Populiarus priežodis sako, kad moteris turi būti kaip mėnulis — šviesti naktį ir dieną. Deja, šio miesto moterys dirbo nuo ankstyvo ryto iki vėlumos. Jos gimdydavo po 10-12 vaikų. Jos buvo ne tik šeiminkės, bet užsiimdavo prekyba. Joms tekdavo samdyti tarnaites, žydų tautybės arba kitatautes. Rabinų žmonoms buvo suteikta teisė pardavinėti mieles, žvakes ir vyną.

Žydų šeimose berniukai paprastai buvo lepinami. Sėdėję turėjo patarnauti savo broliams. Nors moterys, šalia šeiminkavimo dažniausia užsiimdavo verslu arba prekyba, retai dokumentuose figūravo kaip savininkės. Vyrams sinagogoje besimeldžiant, buvo kreipiamasi į Dievą: „Šventas esi mūsų Dieve, Visatos karaliau, kad nesutvėrei manęs moterim“. Į tai moteris turėjo atsakyti „Amen“.

Berniukui gimus, 8-tą dieną jis turėjo būti apipiaustomas, o suėjus 13 metų, laikomas subrendusiu religiniai ir gaudavo privilegiją skaityti Torą, mergaitės buvo laikomos subrendusiomis, sulaukusios 12 metų.

Tėvų rūpestis buvo apvesdinti vaikus. Talmude parašyta, kad tas, kuris neturi žmonos, nėra tikras vyras — jis gyvena be džiaugsmo, palaimos, Toros globos ir ramybės. Vyras turi pasirinkti žmoną švelnaus būdo, taktišką, kuklią, darbščią. Tarp vyro ir žmonos vengtinas didelis amžiaus skirtumas. Ypatingai buvo rūpinamasi, kad ištėkėtų dukterys. Motinos savo dukteris labai saugodavo, kad jos prieš ištėkant neprarastų nekaltybės. (Sakydavo: prisirišdavo prie savo prijuostės).

Šeimai didelė negarbė būdavo, jei duklė likdavo neištėkėjusi mergina. Vedybos iš meilės dažnai būdavo žemesniųjų sluoksnių (amatininkų) šeimose. Kitur buvo žiūrima, kiek jaunosios tėvas gali duoti kraiciai, kuris paprastai siekė tarp 500 ir 1,500 dolerių. Dėl kraiciai kartais vykdavo ilgų derybų.

Pas žydus būdavo daugiau skyrybų negu krikščioniškų religijų, ypač katalikų, šeimo-

Senasis Eišiškių malūnas.

se. Vyrams būdavo suteikiama daugiau galimybių išsiskirti negu žmonoms. Vienai priežasčių, jei žmona per dešimtį metų bendro gyvenimo negali susilaukti vaikų. Pas žydus, kaip ir kitur, pasi- taikydavo ir nevedybinių gimimų, bet proporcingai mažiau negu kitose tautose. Knygoje aprašoma ir psichinių ligonių padėtis, jų atsakomybė ir teisinis veiksmingumas.

Žydai religiją keitė iš ištikinimo, išimylėję kitos tikybos asmenį ar praktiškais išskaičiavimais dėl tam tikrų privilegijų. Buvo ir perėjimų iš kitų tikybų į judaizmą.

Knygoje aprašoma subata ir šventės, kurios prasideda ir baigiasi tiksliai tam tikru laiku, susilaikant nuo nesmunių darbų, skiriant tą laiką poilsiui ir maldai. Ir taip eina pagal nustatytą tvarką žydų bendruomenėse ir šeimose, kaip buvo daroma prieš daugelį metų. Tai padeda žydams išlikti kaip tautai ilgus amžius.

Ligonių gydymas buvo primityvus. Buvo paplitę burtai ir liaudies medicina, gydymas žolelėmis. Vėliau gydydavo vadinami felteriai labai nesudėtingomis priemonėmis. Pagaliau Eišiškėse apsigyveno profesionalūs gydytojai. Buvo 4 vaistinės.

Atėjus naujesiems laikams, pasikeitė požiūris į gyvenimo būdą. Hashalah — judėjimas judaizme priderinti prie pasikeitusių laikų, padaryti jį kosmopolitiniu, priimti papročius, kalbą ir apsirėmimą kitų žmonių, tarp kurių žydai gyvena. Toks nusistatymas buvo daugelio sutiktas su nepasitikėjimu.

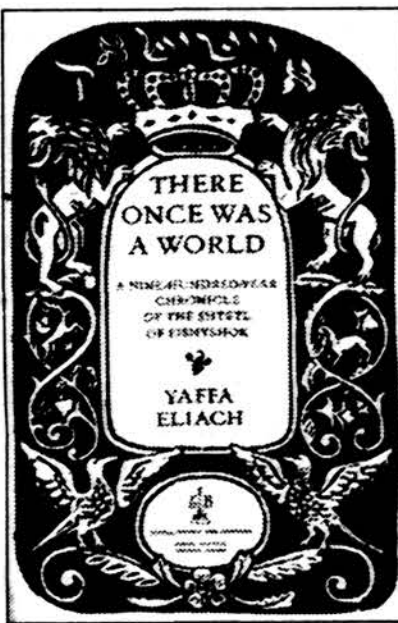
Iškilo reikalas atgaivinti hebrajų kalbą ir kultūrą. Buvo skatinama emigruoti į Palestiną. Įsisteigė Halutzin organizacija, kuri mokė jaunimą žemės ūkio ir pramonės darbų.

Hebrajų kalba leidžiamas laikraštis „Ha Shahar“ („Aušra“) skleidė tas idėjas. Jis egzistavo 16 metų (1868-1884). Anksti buvo rusų kalba leidžiamas „Rasvet“ (Aušra) tarp 1879 ir 1883 m., propa-

gavęs Siono meilę ir grįžimą į Izraelį, kad maždaug tuo pačiu laiku lietuvių studentų sambūris Maskvos universitete leido periodinį laikraštį, (Aušra), vėliau (1882-1886) buvo leidžiamas laikraštis „Aušra“, pažadinęs lietuvių tautinę sąmonę ir identitetą.

Knygos pabaigoje apimama 1933-1941 m. 1935 m., mirus J. Pilsudskui, antisemitizmas didėjo. Tuo metu Lenkijoje buvo 3,5 mln. žydų. Nusistatymą prieš žydus skatino nacių propaganda Vokietijoje. Sėsnieji žydai buvo paveikti savo sūnų ir dukterų skleidžiamu baime.

1939 m. rugsėjo 1 d. Vokietija užpuolė Lenkiją. Gandus

apie vokiečių žiarumus į Eišiškės atnešė 15,000 pabėgėlių, pasitraukusių nuo vokiečių okupacijos. Daugelis nenorėjo tikėti, kad sunis gerųjų vokiečių, kurie jie buvo laike Pirmojo pasaulinio karo, galėtų būti skirtingi nuo savo tėvų.

1939 m. rugsėjo 17 d. rusų tankai ir šarvuotieji įvažiavo į Eišiškę. Rusai buvo pasirašę su vokiečiais slapta sutartį. Šios dienos miestelio komunistai laukė. Hebrajų mokykla buvo tuojau uždaryta ir jos vietoje buvo atidaryta mokykla žydų proletariato vaikams. Hebrajiškai kalbėti buvo uždrausta, jauni žmonės buvo raginami stoti į komunistus.

Nukelta į 5 psl.

Iš kitų reikalauja, bet pati nevykdo

Nors lietuviai jau daug dešimtmečių gyvena Amerikoje (nemažai čia ir gimę), Lietuvą vadina savo tėvyne ir jos reikalais tarytum daugiau sielojasi, negu krašto, į kurį taip giliai įleidę šaknis, kad jas išrauti būtų nelengva. Ką gi — Amerika didelė, turtinga, stipri, tad jos bei jos valdžios pareigūnų „nuodėmės“ mažiau kraštui kenksmingos kaip, sakykim, net smulkesni nusižengimai Lietuvoje. Ir kiti eiliniai šio krašto piliečiai — nepaisant, iš kurios tautybės savo praeitį kildina — Amerikos vidaus ar užsienio reikalais tik tuomet susidomi, jeigu tie reikalai vieną ar kitą tiesiogiai juos užkliaudo.

Bent taip atrodo, paviršutiniškiausi žvilgsniu dirslėjęs. Iš tikrųjų amerikiečiai (čia ir vėl — nepaisant, kurį pasaulio kampą jie vadina savo kilmės kraštu), yra giliai patriotiški: jaučia nuosirdų pasididžiavimą, kai Amerika pasaulio politikoje yra vienas svarbiausių veiksmų, piktinasi, kuomet ši milžiniška šalis susiduria su nesėkmėmis arba net atviru priešišku.

O tokių atvejų po Antrojo pasaulinio karo ne kartą pasitaikė. Ypač pastarųjų trijų prezidentų kadencijų slinktyje, kuomet Vašingtonas pripratęs daug daugiau reikalauti iš kitų valstybių, kuo mažiau pats paisyti tarptautinių taisyklių. Po sovietijos žlugimo, kai Europa pradėjo vis vienigiau veikti ir jungtis į tarptautines sąjungas, Amerikos įtaka tame žemyne stipriai sumažėjo, palapsniui didėjant kritikai dėl tikrų ar tik išivaizduotų JAV-ų tarptautinių nekooperavimų atvejų.

Visgi tuo nekooperavimu galbūt labiausiai pasižymi dabartinis JAV prez. George W. Bush. Nors jis savo pareigose išbuvo tik apie 200 dienų, jau spejo užsienyje užsirekomenduoti kaip labiausiai užsipyres prezidentas. Europa dabar Amerika vadina išdidžia, atsivėrusia nuo realybės, nepaisančia tarptautinių sutarčių bei laiko iškeltų reikalavimų. Nors šio krašto doleriai ir kitokia parama laukiama ir pageidaujama, Amerikos vardas jau praradęs pagarbą ir nuostabą, kuri neseniai jam priklausė.

Taip bent praėjusio sekmdienio „The Chicago Tribune“ dienraščio laidoje rašo Adele Simmons („U.S.: Make the world go away“), pateikdama keletą pavyzdžių savo teorijai.

Minėto straipsnio autore pateikia daug daugiau nemalonių duomenų, kurie Amerikai meta labai tamsų šešėlį. Nepastovus, kad užsienis apie šį kraštą susikuria vis neigiamesnį įvaizdį. I tai turėtų atkreipti rimtą dėmesį visi Amerikos piliečiai, nes tas įvaizdis tiesiogiai taikomas ir mums patiems.

Po poros dienų mes sužinojome, kad Kačinskai yra. Jie buvo apsisotę pas gimines. Visada, kai atvykdavo transportas, žmonės su keilais daiktai, kuriuos greitosiomis spėdavo pagriebti, buvo pakraunami į gyvulinius vagonus. Kai šis transportas nuvažiuodavo, vėl viskas apimdavo iki kito transporto, kuris galbūt apsisotėdavo kitoje Lietuvos vietoje. Taigi šiuo metu grėsmingas pavojus Kačinskus aplenkė. Bet ir šį kartą daug kaimynų buvo išvežti. Jų ūkiai dabar stovėjo tušti, kaip jau anksčiau kitų. Kaip tik prieš mus vienas kiemas taip pat buvo ištuštėjęs: buvo išvežta sena moteris, kurios vyras partizanuose jau buvo žuvęs. Jų du sūnūs slėpėsi girioje.

Kai Kačinskų nebūdavo namuose, visus darbus dirbome Jonas ir aš. Aš jau būvau išmokusi ir melžti. Bet buvome per mazi, kad galėtume dar ir karves prižiūrėti, todėl mes jas prižiūrėme ant ilgų grandinių, jas ilgais geležiniais virvais prismeigė į žemę. Taigi jau ir karvės neteko laisvės.

(B.d.)

IŠSIGELBĖJIMAS BUVO LIETUVA...

Nr.5

ANNEMARIE KIUZAUSKAS

Ir mano pareiga buvo jas prižiūrėti, su knyga rankose dabar aš jau anksti rytą vartydavau jas į ganyklą. Buvo keturios karvės, veršelis ir būrelis avių su ėriukais. Arkliai naktį būdavo lauke aptvare, o dieną jais dirbdavo laukus, o per pietus kieme pašerdavo žolę.

Taip aš gyvenau pas Kačinskus. Buvau ir kiemo, ir šeimos dalis ir taip gyvenau. Bet kadangi aš keldavau rytą anksti, per dieną aš labai nuvargdavau. Bet greit aš suradau įdomią išeitį: karvių vedlys visuomet būdavo veršis. Kai tik karvės pasisotindavo ir veršis atsiguldavo šalia manęs, aš taip pat atsiguldavau šalia veršio, padėdavau savo galvą ant jo gauruoto švelnaus pilvo ir užmigdavau, ir miegodavau, kol mane prikeldavo atsistodamas veršis. Ir neatsitiko nė karto, kad gyvuliai būtų nusigrūdę kur nors į javus ar burokų daržą. O kai būdavo labai šilta, gyvuliai patys bėgdavo į tvartą. Jie žinojo savo taką ir patys eidavo namo, o aš eidavau paskui juos.

Tada ką nors dirbdavau namuose: ruošdavau jovaletus, skalbdavau ar dar ką nors. Po pietų aš vėl su gyvuliais eidavau į ganyklą ir ganydavau iki vakaro. Pavakariams į ganyklą atvedavau ir arklius. Jie po dienos darbo būdavo pavargę, nes juk viską dirbo arkliais. Mes turėjome tris arklius, o dauguma ūkininkų mažiau arba neturėdavo nė vieno, bet labai noriai

talkininkaudavo vieni kitiems. Padėdavo vieni kitiems laukus idirbti. Vėliau kartu valydavo javus, kartu kuldavo, talkininkaudavo bulves kasdami. Taip vieną dieną dorodavo vieno, kitą dieną kito derlių. Tai būdavo labai įtemptas bendras darbas. Žiemą kuldavo. Visoje apylinkėje buvo tik viena kuliama, kuri buvo vežama iš kiemo į kiemą ir visi vienas kitam talkininkaudavo. Vakare buvo švenčiamos pabaigtuvės su paskerstu ėriuku, alumi, kurio išsivarydavo patys iš cukrinių burokų, kartais ir savo darbo degtine, samagonu vadinama.

Priešinimasis

Raseiniuose, kurie buvo už septynių kilometrų, būdavo savaitinis turgus. Ten žmonės veždavo savo ūkio produktus ir pardavinėdavo. Ten būdavo sviesto, sūrių, kiaušinių, javų, pavasarį sėklinių bulvių. Ten taip pat būdavo galima nusipirkti paršelių, nes ne kiekvienas ūkininkas laikydavo veislinę kiaulę.

1948 m. birželio pradžioje ponas Kačinskis ir ponė Kačinskienė išvažiavo į turgų ir ten norėjo kai ko nusipirkti. Greitai jie grįžo iš turkaus ir kuo labiausiai skubėjo. Pasiėmė keletą daiktų, pasikinkė vieną arklių į vienkinįkį vežimėlį ir išskubėjo. Aš nežinojau, kodėl ir kur. Jie man nepasakė.

Tą patį naktį mes buvome prikelti iš miego. Mūsų kiemsargis lojo draskydamasis, ir mes, pažvelgę pro langą, pamatėme kieme stovintį ginklų uotų vyrų. Jie atėjo į vidų ir klausė šeiminkų. Jonas dar spejo man šnibžtelėti, kad mes sakytume, jog šeiminkai buvo išvažiavę į turgų ir negrįžo, ir mes nežinojome, kur jie

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

TIKĖJIMAS BE BAIMĖS

19 eilinis sekmadienis

„Nebijok, mažoji kaimene“. Musų, krikščionių, gyvenimas turi būti paženklinamas žinojimo, kad karalystė priklauso mums. Toks suvokimas išvaduoją nuo pavergiančios baimės. Šis įsitikinimas anaipol nereiškia neatsakingo požiūrio į gyvenimą. Tai nereiškia, kad Dievas pasirūpins manimi, nesvarbu, ką aš beveikiu. Kai kurie krikščionys mano, jog sąmoningai priėmę Jėzų kaip Viešpatį ir Gelbėtoją, jie gauna viską ir nebeprivalo toliau stengtis siekti išganymo. Visi, kurie taip galvoja, turėtų įdėmiai perskaityti tolesnius Evangelijos žodžius. „Tebūnie jūsų strėnos sujusios ir žiburiai uždegti“.

„Laimingi tarnai, kuriuos sugrįžęs šeimininkas ras budintus“. „Iš kiekvieno, kuriam daug duota, bus daug pareikalauta“.

Skaitinyje iš „Išminties knygų“ vaizduojama, kaip didžiąją Velykų naktį gimė Dievo tauta. Pascha buvo Dievo vadovaujamos tautos perėjimas iš vergystės į tarnavimą. Šios nakties atminimas liko giliai įrežtas Dievo tautos atmintyje. Per šimtmečius jis buvo palaikomas kasmet valgant Velykų vakarienę ir taip minint išsilaisvinimą. Daugybę kartų pavojaus, tremties ar persekiojimų sąlygomis Paschos prisiminimas buvo tarsi kėlė, žvaigždė laukiant, kol galutinai išauš Viešpaties diena. Nuo tol Dievo tauta yra Velykų nakties tauta, keliaujanti į pilnutinę šviesą. Velykų naktis tampa ne tik praeities, bet ir „ateities atminimas“. Kelionė per Raudonąją jūrą buvo tik galutinio išsilaisvinimo užuomazga. Dievo išgelbėtieji žmonės ėmė „suvokti savo istoriją kaip iškilmingą budėjimą, nepasiduodant karų, perversmų bei katastrofų grėsmėi. Viltis tampa stipresnė už baimę, gyvenimas nugalė mirtį.“

„Laiško žydams“ autorius tarsi tapydamas didžiulę freską mums prieš akis išskleidžia tikėjimo keliautojų virtinę. Priekyje eina pirmoji išganymo istorijos pora — Abraomas ir Sara. Jie atsiliėpė į Dievo kvietimą ir išėjo, nors nežinodami kur, tačiau žinodami, kam yra atidavę savo gyvenimą. Kiekvienas sustojimas Kanaano kalvose reiškė naują jų tikėjimo išbandymą. Kiekvienas vandens gurkšnis dykumos šulinuose žadino jų troškulį pasiekti tikrąjį šaltinį. Kiekvienas sustojimas priminė „geresnę tėvynę“. Šie tikėjimo klajokliai buvo viltingai pranašai. Jie mirė dar nesulaukę Dievo pastatyto

miesto, „dar negavę pažadėtųjų dalykų, tik iš tolo juos regėdami, sveikindami ir išpažindami, jog jie žemėje svečiai ir ateiviai“ (Žyd 11,13).

Prisiminę Abraomo istoriją geriau suprasime, ką reiškia Jėzaus padaršinimas nebijoti. Pradžios knygos 12 skyriuje Abraomas gauna iškilmingą priesaiką palikti Tėvo namus ir eiti į Dievo nurodytą žemę. Dievas pažada jį laiminti ir išaukštinti jo vardą, žada padaryti Abraomą didžiulės tautos tėvu (Pr 12, 1-3). Abraomas įtikėjo ir iškeliavo. Tolesnius „Pradžios knygos“ skyrius galime palyginti su apaštalo Pauliaus išgyventais tikėjimo išbandymais bei pavojais. Patriarcho ir jo žmonos gyvenime įvyksta tokių dalykų, kurie, atrodytų, pavertė niekais Dievo pažadą. Tačiau Abraomas išlaiko tikėjimą ir nugalė pavojus.

Griežčiausias Abraomo tikėjimo išbandymas buvo tuomet, kai jam Dievas liepė paauguti vieningi sūnų Izaoką. Izaoko gimimas — tai Abraomui ir Sarai duoto Dievo pažado išpildymas. Šis vaikas buvo aiškus Abraomo tikėjimo pagrindas. Kaip iš Abraomo galėtų kilti didžiulė tauta, jei žus jo palikuonis? Tačiau Abraomo tikėjimas rėmėsi Dievu. Jis nemurmėjo ir nereikalavo paaiškinimų. Abraomas ėjo ten, kur liepė Viešpatis. Jis gyveno ramybėje ir be baimės, nes pasitikėjo Viešpatiu.

Dabar galime geriau suprasti Evangelijoje skambantį Jėzaus raginimą nebijoti. Jei mūsų tikėjimas pakankamai stiprus, niekas negali mūsų sutrikdyti.

Jėzus čia susieja karalystės teikiamą ramybę ir atsakomybę dėl karalystės. Brandžioje širdyje atsakomybė niekuomet neįžiebė baimės. Šiais raginimais Jėzus laukia iš savo sekėjų atsako į Tėvo parodytą didžiulę meilę. Iš esmės atsakomybė reiškia atsaką. Evangelija aiškiai parodo, jog šiuo atsaku atsiliepiama į meilę.

Lukas, pasitelkdamas keletą Mokytojo parabolų bei pamokymų, plėtoja budėjimo temą. Ši Biblijos tema skamba jau Amos pranašystėje, kai plemuo Amosas riaumojančio liuto žvaizdžiu ragina Izraelį rengtis Viešpaties atėjimui. Jėzus, tęsdamas pranašų mokymą, kalba taip pat apie Dievo teismą. Šiandien vengiama tai priminti žmonėms, manant, jog įtaigiau kalbėti apie begalinę Dievo meilę ir veltui teikiama išganymą. Tiesa, Dievas yra Meilė, tačiau Jo meilė, būdama labai didelė, yra taip pat reiki. Gali atsitikti ir taip, kad dėl savo

Dalis iš beveik 400 Pirmąją Komuniją 2001 m. priėmusių vaikų Kauno Gerojo Ganytojo parapijoje.

AR LIETUVOJE REIKIA DAUGIAU BAŽNYČIŲ?

Lankau Lietuvą kiekvieną vasarą. Tenka pabuvoti kaimuose ir mažesniuose miesteliuose, o taip Vilniuje ir Kaune. Mane domina Lietuvos žmonių gyvenimas, stebiu bažnyčiose žmones.

Lietuvoje žmonės išradę — tikri menininkai. Jie ypač moka suruošti iškilmingas šventes, ar tai būtų tautinės, ar bažnytinės. Į tokias šventes tikinčiųjų susirenka gausiai, ypač jei atvyksta aukštas dvasiškis. Sekmadieniais kaimuose maldininkų būna nedaug. Vieną rytą traukėme į kaimo metinius atlydus. Diena buvo ypač graži, saulėta ir karščiui dar nebuvo. Atrodė, kad diena

kaltės praleisime meilės susitikimą su Dievu ir prarasime amžinąją laimę. Negalime teisintis, esą šis susitikimas buvo netikėtas arba tuo, kad buvome pavargę. Privalome būti budrus.

Jėzus, pateikdamas palyginimą apie tarnus, moko mus laukti „šeimininko grįžimo“ ne atsilaidavus ar tingniaujant, bet palaikant tvarką ir tarnaujant. Toks varginantis budėjimas išbando meilės ištikimybę. Tačiau džiaugsmas, patiriamas šeimininkui grįžus, be galo viršija reikalingą našat. Parvykęs šeimininkas pats tarnauja savo bičiuliams, parengdamas juos Paskutinei vakarienei (plg. Jn 13, 4-5).

Petro klausimas leidžia Jėzui paaiškinti, jog ypatinga atsakomybė tenka bendruomenių vyresniesiems, anot Luko, „užvaizdams“ (Lk 12, 35-40). Jėzus nori, kad Bažnyčioje valdžia ir autoritetas būtų grindžiamas ne prestižu, bet tarnavimu ir bičiulyste. Jis išpėja tuos, kurie piktnaudžiauja valdžios įgaliojimais, nevaldydami temperamento protūkių. Nedera žaisti su atsakomybe, ypač jei ji patikėta Dievo ir skirta žmonių išganymui. Evangelistas Lukas toliau perteikia dar vieną Jėzaus pamokymą minų palyginimu (Lk 19, 11-25).

„Bažnyčios žinios“, 2001 m., Nr. 13-14.

rais katalikais. Pasilikau bažnyčioje vaikų šv. Mišiose. Ju metu giedojau daugiau kaip penkiasdešimt vaikų. Vaizdas puikus, kad tik jie išliktų ir toliau ištikimi savo tikėjimui ir parapijai. Stebėjau, kiek tikintieji aukoja. Krenta daugiausia tik smulkūs variokai. Už ką ir kaip pastatyti bažnyčią?

Šioje dideleje parapijoje yra daug darbo. Klebonui padeda du kunigai pavaduotojai. Kunigai dėsto tikybą šalia esančioje mokykloje, kur, lietuvių, buvo laikomos šv. Mišios. Klebonas Jonas Stankevičius džiaugiasi turėdamas laikiną pastogę. Vargonėlius gavo iš Vokietijos. Tai ir visos turtas. Pažadėjau jam parašyti apie parapijos vargus ir „Draugą“. Reikia tikėti, kad išveiksi, ypač buvusieji kauniečiai, parems bažnyčios statybą kiek nors savo aukomis. Padėkime Lietuvos žmonėms dvasiškai augti, ypač tiems, kurie nuosirdžiai to siekia. Aukos galima siųsti „Draugą“ 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629, pažymint, kad skiriama Kauno Gerojo Ganytojo bažnyčiai, arba tiesiai: kun. J. Stankevičiui, Krėvės pr. 95 A, 3041 Kaunas, Lietuva.

Marija Remienė

PAGERBTOS POPIEŽIAUS JONO XXIII RELIKVIJOS

(CRTN, KAP) Birželio 3 d. iškilminga procesija palaimintojo popiežiaus Jono XXIII relikvijas atnešė prie altoriaus Šv. Petro aikštėje, kur popiežius Jonas Paulius II aukojė iškilmingas Sekminių Mišias. Šv. Petro aikštėje buvo susirinkę apie 30 tūkst. maldininkų. Rastas nesugedęs prieš 38 metus mirusio „Gerojo popiežiaus Jono“ kūnas buvo nešamas atvirame stiklo ir metalo karste. Palaimintojo Jono XXIII veido bruožai buvo aiškiai matomi pro ploną veidą dengiantį vaško sluoksnį.

Popiežius Jonas Paulius II Sekminių homilijoje priminė, kad jo palaiminimas pirmas, kas sušaukė Vatikaną II Susirinkimą. „Šventoji Dvasia buvo pagrindinė Susirinkimo veikėja nuo pat jo sušaukimo momento“, — sakė Šventasis Tėvas. Tačiau, pasak jo, didžiausia popiežiaus Jono XXIII dovana Bažnyčiai buvo ne Susirinkimas ir ne pagarsėjusi jo popiežiaus gera valia ar humoro jausmas, bet jis pats, jo šventumo liudijimas. Savo homilijoje Šventasis Tėvas ne kartą citavo palaimintojo pirmąją mintį, tarp jų ir tai, ką Jonas XIII sykiu pasakė apie kitų popiežių palaikus Šv. Petro bazilikoje: „Jūsų kūnų palaikai sumenkė ir menkus likučius, tačiau čia tebėra gyvas jūsų atminimas ir malda“.

Po apeigų Šv. Petro aikštėje palaimintojo Jono XXIII palaikai buvo įnešti į Šv. Petro baziliką ir padėti priešais Konfe-

SKELBIMAI

Paslaugos

ELEKTROS
[VEDIMAI – PATAISYMAI]
Turū Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai,
garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

**AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS,
IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.**
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukšė
S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

**Kalame visų rūšių „sidings“,
„soffits“, įdedame**
lietvamzdžius (gutters) ir
dengiamė stogus. Skambinti
Romui tel. 630-774-1025.

TAISOME
SKALBIMO MAŠINAS,
SALDYTVUS, SILDYMO
SISTEMAS, VIRYKLAS,
ORO VĖSINTUVUS.
H.DECKYS
TEL. 773-585-6624

V.A.I. Auto Services.
Atliekame visus variklio ir važiuoklės
darbus. Variklio kompiuterinis
patikrinimas. Nuolatiniams klientams
nuolaidos. Parduodame naudotus
automobilius. 3800 W. 79 St.
Tel. 773-582-0183; 773-582-0184.
Kalbame lietuviškai.

Nekilnojamasis turtas

GREIT PARDUODA
RE/MAX
REALTORS
OFF. (773) 229-8761
HOME (708) 425-7180
MOBL. (773) 580-8295

RIMAS LSTANKUS
• Greitas ir sąžiningas patarimas
• Nuosavybės įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

Siūlo darba

Reikalingi dalytojai su patyrimu
Amerikoje.
Privalo turėti automobilį.
Darbas šiaurės-vakarų rajonuose.
Tel. 847-808-9109
varkare nuo 8 - 10 val.
Susikabinsite angliškai, rusiškai.

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 100 crews.
No exp. necessary. Will train. Must
have valid driver's license and trans-
portation. Must be fluent in English.
L.A. McMahon Window Washing.
Tel. 800-820-6155.

Reikalingi darbuotojai
parduotuvių valymui TN ir IN
valstybėse. Pageidautina vyrų.
Atlyginimas nuo \$1,500 iki
\$1,800. Tel. 615-554-3161.

Parduoda

Parduodami vartoti
kirpyklos įrenginiai.
Teiraukitės
tel. 708-422-5799, Nijolė.

vaikų ir paauglių dienos centras, Misionierių ligoninė, Visų Šventųjų parapijos laikinos globos namai, Visų Šventųjų parapijos vaikų dienos centras, susitikimas su „Tikėjimo ir šviesos“ bendruomene, Vilniaus universitetinė slaugos ir ilgalaikio gydymo ligoninė, Vilniaus savivaldybės socialinė tarnyba „Paroma“ (ten buriasi alkoholikai, narkomanai ir trokštantieji jiems padėti), Neigaliųjų centras „Šviesa“ (skirtas jauniems žmonėms su psichine negale), „Caritas“ nakvynės namai, Nepilnametųjų mergaičių kolonija, Šv. Vincento Pauliečio dienos centras sunku išgyvenantiems paaugliams, Jaunimo psichologinės pagalbos centras, Motinos Teresės seserų prieglauda vargšams, Rasų grietiojo pataisos darbų kolonija. Vedini tam tikslui paruoštų žmonių jaunuoliai grupėmis lankėsi šiose „stotyse“, stebėjo, bendravo su ten sutiktais žmonėmis ir klausėsi jų įtaigų darbuotojų pastabų. Vėliau, sugrįžę į Bernardinų bažnyčią, jaunuoliai dalijosi savo pamatymais, derindami juos su skaitomomis ištraukomis iš Evangelijos, per Kristaus kancios kelio apmąstymą mėginami įprasmiti savo patyrimus. Buvo giedamos giesmės lietuvių ir lenkų kalbomis. Po Kryžiaus kelio apmąstymo jaunimą sušildė arbata iš Vilniaus arkivyskupijos labdaros valgyklos „Betonija“. Numatoma, kas toks renginys bus organizuojamas kasmet.

BŽ, 2001 m., Nr. 7

GYVENIMO IR TIKĖJIMO INSTITUTAS

• Balandžio 8, 22, 29 d. Kybartuose, „Vilkaviškyje“, Kaune, Biržuose ir Druskininkuose buvo baigtas dėstyti „Socialinės ir pastoracinės tarnystės“ kursas. 106 jo klausytojams įteikti šio kurso baigimo pažymėjimai. Gegužės 13 d. Kaune pažymėjimus gavo septyniolika kuro „Asmeninis dvasinis vadovavimas“ klausytojų.

Kauno Gerojo Ganytojo parapija Dainavos mikrorajone dar neturi savos bažnyčios, todėl šv. Mišios aukojamos lauke.

ŽURNALISTĖS TEIGIMAS PRASILENKIA SU FAKTAIS

„Lietuvos ryto“ š.m. rugpjūčio 4 d. laidoje buvo išspausdintas žurnalistas Vidos Savickaitės straipsnis. Išėjimo archyvai atsiders Kaune. Straipsnyje teigiama, kad Kaune veikiančių Pasaulio lietuvių išeivijos institutų rengiamas perkelti JAV lietuvių Bendruomenės archyvus.

JAV LB Krašto valdyba praneša, kad žurnalistas teigimas prasilenkia su faktais. Nuo kadencijos pradžios, 2000 m. gruodžio mėn., JAV LB Krašto valdybos atstovai veda pasitarimus su Lituanistikos tyrimų ir studijų centru (LTSC) valdyba dėl naujos sutarties administruoti JAV LB žinioje esantį Pasaulio lietuvių archyvą (PLA) Čikagoje. Tikimasi, kad artimu laiku pavyks pasiekti susitarimą, kuris užtikrintų PLA saugumą archyvinei medžiagai deramai priežiūrą, apsaugą ir bibliografinį paruošimą, tinkamą archyvinės medžiagos šiuolaikiniams moksliniam naudojimui.

Jei tačiau su LTSC nepavyktų susitarti, PLA perkėlimas į prie Vytauto Didžiojo universiteto Kaune viekiantį Lietuvių išeivijos institutą galėtų būti viena svarstomų galimybių.

Algimantas S. Gečys
JAV LB Krašto valdybos pirmininkas

VISKĄ SIŪSIME Į LIETUVĄ

Paskutiniame dešimtmetyje, Lietuvai atgavus nepriklausomybę, yra išaugus mada siųsti knygas, archyvus bei kitą mokslinę medžiagą į laisvą tėvynę. Kad reikėjo ir tebe reikia padėti Lietuvai finansškai ir kitaip, yra neabejotina. Bet mūsų išeivijos archyvų siuntimas iškelia didesnę filosofinę klausimą, susijusią su lietuvių išeivijos išlikimu. Ar mes norime išlaikyti lietuvių tikrai Lietu-

vos valstybinėse ribose, ar mes siekiame išlaikyti lietuvių plačioje lietuviškoje diasporoje?

Juozas Dapšausko straipsnis, „JAV lietuvių Bendruomenės archyvų tikimasi perkelti į Išeivijos institutą Kaune“, š.m. liepos 19 d. „Draugo“ laidoje nenoromis ir pristato šį gyvybiškai svarbų klausimą. Kiekviena tauta turi savo tradicijas, organizacijas, mokyklas, religines bei mokslines institucijas. Kiekviena tauta irgi turi sukauptą savo kraitį, t.y. knygas, periodiką, archyvus. Mokslininkai be to kračio negali tirti tautos praeities ir rašyti jos istorijos. Ir tauta be tų archyvų, kur ateities kartoms gyvuoja jos veikla, negali išlikti.

Mūsų išeivijos vadovai turi atsizvelgti į tai, kad jei išeivijos archyvai bus pervežti į Lietuvą, tai ta išeivija neišlikis. Tautos bei valstybės be istorinio sąmoningumo negali egzistuoti. Tą pripažįsta ir lietuviai, ir kitataučiai istorikai. Nors veikia išeivijos institutai Kaune, bet mūsų lietuviškoji išeivija veikia už Lietuvos ribų. Ten ir išeivijos institutai, t.y. bibliotekos ir archyvai, irgi turi veikti. Nepamirškime, kad šiaipus Atlanto yra nemažas skaičius mokslininkų ir kultūrininkų, kurie jau atlieka tą archyvinį darbą. Turbūt didžiausia tokia išeivijos institucija yra Lituanistikos tyrimo ir studijų centras, kuris veikia Čikagos Jaunimo centre. LTSC veikia daug kartų aprašyta „Draugo“ puslapiuose. Ten sukaupta lietuvių išeivijos archyvinė medžiaga ir dirba administratoriai bei tyrinėtojai. LTSC veikia, kur ir turėtų veikti toks išeivijos institutas, t.y., patioje lietuvių išeivijos sostinėje. LTSC jau 20 metų globoja Pasaulio lietuvių archyvą, kuris ir buvo įsteigtas saugoti JAV LB organų ir apylinkių archyvus. Tad keista, kodėl dabar kal-

Vaikai moka atrasti malonumų ir vasaros karščių metų.

Vladimiro Gulevičiaus (Elta) nuotr.

bama apie JAV LB archyvų atidavimą Lietuvai.

Archyvų saugumo reikalas irgi turi būti iškeltas. J. Dapšausko straipsnis nepripažįsta Lietuvos dar silpnos geografinės padėties. Demokratija Rusijoje irgi jauna ir silpna. Reikia reaguoti į šias dvi silpnas, prieš atiduodant archyvus Lietuvai. Rusai sunaikino ne vieną išeivijos archyvą, kuris geriausiai buvo pervežtas Lietuvos tarp šio šimtmečio pasaulinių karų. Ar mes viską dabar atiduodame, atsizvelgiant į Lietuvos padėtį Rytų Europoje?

Lietuviška mokslinė ir kultūrinė veikla vyksta ne tik Lietuvoje. Tos veiklos vaisiai turi būti sukaupiami ir priemonėmis išeivijoje. Šių eilučių autorius yra parašęs knygų ir straipsnių apie Lietuvos istoriją bei politiką, naudodamasis LTSC bei kitais išeivijos archyvais dar prieš Lietuvos nepriklausomybės atgavimą. Ar taip būtų buvę įmanoma be išeivijoje prieinamų archyvų? Vargiai. Jei visi mūsų išeivijos archyvai bus pasiųsti į Lietuvą, ar mano vaikai kada turės progą taip rašyti? Atsakymas toks pat — vargiai. Jie ir jų bendraamžiai greičiau nutautės be diasporos kultūrinio kračio.

Daug klausimų. Tad mano pirmas klausimas yra svarbiausias, nes atsakymas nustato atsakymus į kitus, čia iškeltus, klausimus. Mūsų išeivijos vadovai irgi turi atsakyti. Jei išlaikome lietuviškumą tikrai Lietuvoje, tai

siųskime viską į Lietuvą. Jei norime, kad šimto metų išeivijos veikla išliktų ateities kartoms, tai saugokime mūsų archyvus ir mokslinę veiklą po visą pasaulį.

Dr. Robertas Vitas
LTSC vicepirmininkas

ARCHYVAI — LIETUVYBEI PUOSELĖTI

Lituanistikos tyrimo ir studijų centras (LTSC), į kurio sudėtį įeina ir archyvai (tiksliau — Pasaulio lietuvių archyvas — PLA), bibliotekos, muziejai — viena stambiausių ir reikšmingiausių lietuviškų institucijų JAV. Čia nuolat galima rasti besidarbuojančių mokslininkų iš Lietuvos, kurie rečiau gali jų sutikti iš JAV, Japonijos, Europos, besidominčių baltistika, kalbos dalykais, Lietuvos istorija, archeologija, etnografija ir kt. Gan dažnai LTSC atsilanko tiek iš Lietuvos, tiek iš JAV įvairių vietų lietuvių ekskursijos, grupelės ar pavieniai asmenys susipažinti su šiuo lietuvišku mokslo ir kultūros centru. Šiomet į šį centrą atvykau jau penktą kartą, nes čia randu daug vertingos medžiagos iš egzodo ir lyginamosios pedagogikos, atlieku lituanistinio ugdymo JAV tyrimus. Maloni čia aplinka, LTSC valdybos pirmininko prof. dr. Jono Račkausko rūpestiu čia sudarytos puikios sąlygos moksliniam darbui: bet kokie istoriniai archyviniai duomenys lengvai suvartami ir, reikalingi esant, iškart galima pasidaryti dokumentų kopijas, gauti kvali-

fikuotą konsultaciją. Galima pasidžiaugti dar ir tuo, kad Lituanistikos tyrimo ir studijų centre gerai organizuota ir lituanistinės literatūros leidykla. Mokslininkai tiek iš JAV, tiek iš Lietuvos, atlikę tyrimus ir parašę mokslinius darbus, turi galimybę juos čia ir išleisti.

Jau kelintus metus girdžiu, kad kažkas rūpinasi archyvų pervežimu į Lietuvą. Man nesuprantama, kodėl reikia pervežti, kada ir čia galima dirbti. Negirdėjau nei vieno kolegos, kad pageidautų matyti šiuos archyvus Vilniuje ar Kaune, nes čia atvykę turi galimybės susipažinti ir su kitais išeivijos archyvais, esančiais Putname, kazimieriečių vienuolyne, Balzeko lietuvių kultūros muziejuje ir kt. Malonu pavartyti LTSC/PLA svečių knygą, kurioje tik labai geri atsiliepimai apie šią išeivijos instituciją, daug gražių padėkų.

Be to, ne vienas atvykęs į LTSC/PLA, gali pasinaudoti Pensilvanijos, Kent, Illinois, Seattle, Fordham universitetų lituanistiniais rinkiniais.

Kaip žinoma, lituanistinės švietimo ir kultūros įstaigos, maldos namai, įvairios draugijos, sąjungos, tarybos bei įvairūs kiti susivienijimai kūrėsi, turėdami vieną tikslą — stiprinti lietuvių bendruomenę, puoselėti lietuvių. Taigi ir išeivijos archyvai įkurti tam pačiam tikslui. Išėjimo lietuvių archyvų perkėlimui reikia tam tikrų sąlygų.

Pirma, kad būtų užtikrinta

Lietuvos nepriklausomybė, t.y., kai Lietuva taps NATO bei Europos Sąjungos nare.

Antra, archyvus būtų netikslinga laikyti JAV, jeigu dauguma išeivijos lietuvių grįžtų į nepriklausomą Lietuvą (tačiau, kaip faktai rodo, vyksta atvirkštinis procesas — daugėja atvykstančių iš Lietuvos).

Tad ar verta skubėti perkelti archyvus į Lietuvą? Čia, manau, ne dėl mokslininkų „lakiojimo“, kaip rašo korespondentė V. Savičiūnaitė straipsnyje „Išeivijos archyvai atsiders Kaune“ („Lietuvos rytas“, 2001, rugp. 4), norima spręsti šią problemą. Pagaliau ir be specialių tyrimų akivaizdu, kad išeivijos archyvai labai reikalingi patiem išeivijos lietuvių mokslininkams, pedagogams, lituanistinių mokyklų mokytojams, dvasininkams, auklėtojams,

rašytojams, meno žmonėms, vienaip ar kitaip prisidedantiems prie išeivijos jauniosios kartos lituanistinio ugdymo.

Per pastarąjį dešimtmetį plūstelėjus iš Lietuvos naujai imigrantų bangai, lituanistinio švietimo problema JAV pasidarė dar aktualesnė, todėl lituanistinės švietimo ir kultūros įstaigos, mano galva, reiktų stiprinti, kiek įmanoma plėtoti. Archyvams, bibliotekoms ir muziejams, esantiems prie Lituanistikos tyrimo ir studijų centro, geresnei jų priežiūrai, be abejo, reiktų didesnės finansinės paramos, juo labiau, kad archyvai nuolat papildomi vis nauja archyvine medžiaga, bibliotekos — knygomis.

Dr. Jonas Dautaras
Vilniaus Pedagoginis universitetas

Mielam kolegai

A. † A.

ALIUKUI ALEKNAI

mirus, nuoširdžiai užuojautą reiškiau žmonai DANUTEI, dukrai SOFIJAI, broliui dr. VITUI, jo žmonai DALIAI ir jų šeimai.

Algimantas Kelertas

A. † A.

JONUI RATNIKUI

mirus, žmoną KAZĘ, jo vaikus, ypač dukrą VIKTORIĄ ir žentą ANATOLIŲ VISKANTUS užjaučiame.

Buvę skudiškiai:

Stasė ir Petras Bitleriai

Jadžė Putrienė — dukros Irena Putriutė-
Lišauskienė

Regina Putriutė-Knudstrup

Onutė Simutienė

Rožė ir Kazys Ražauskai

A. † A.

ONAI DURIENEI

Lietuvoje mirus, jos brolių klubo vicepirmininką VLADĄ PALIULIONĮ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Tauragės lietuvių klubo valdyba ir nariai

BUVO KITAS PASAULIS

Atkelta iš 3 psl.

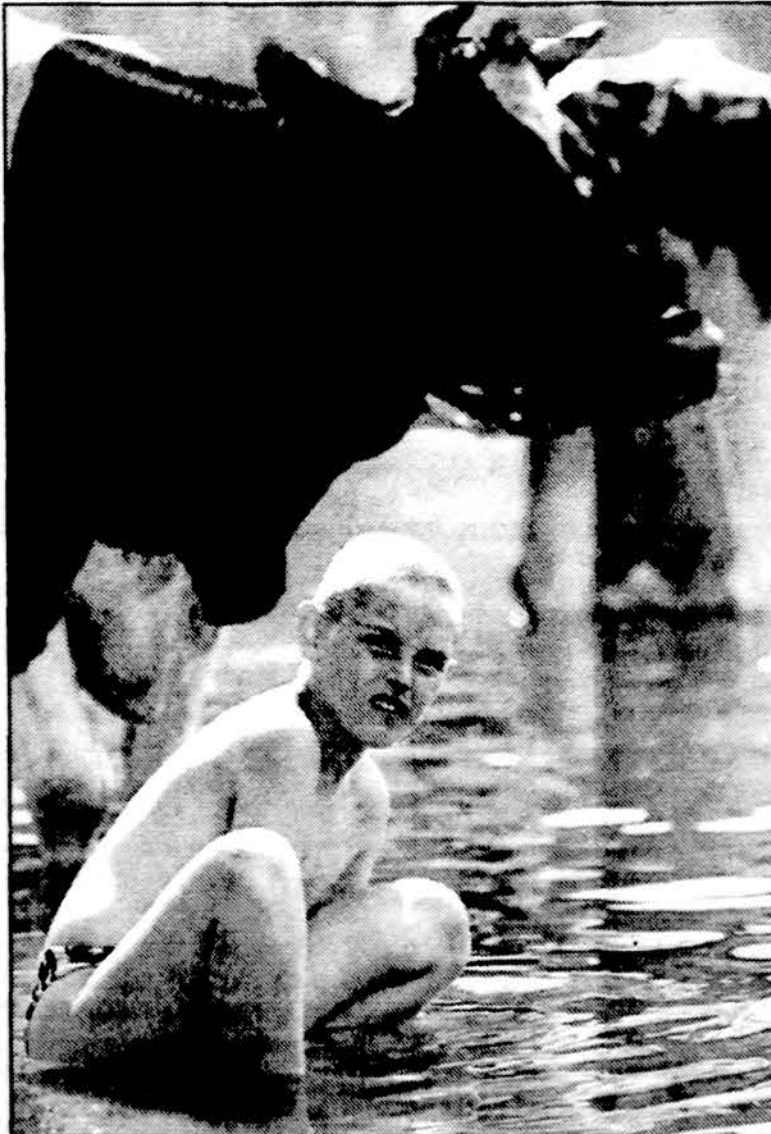
1939 m. spalio mėn. Vilnius ir apylinkės perėjo Lietuvai. Kai rusai pasitraukė, dauguma miesto gyventojų lengviau atsikvėpė. Bet Lietuva buvo Rusijos įtakoje. Eišiškėse turgaus aikštėje iškelta Lietuvos vėliava ir visi prisiekė ištikimybę Lietuvos vėliavai ir prezidentui A. Smetonai. Truko 8 mėnesius, ir tai buvo gražiausias laikas Eišiškėse.

1940 m. birželio 15 d. sovietų armija peržengė Lietuvos sieną. Tai buvo antra sovietų okupacija. Žydų komunistai galėjo vykdyti Maskvos įsakymus. 1941 m. birželio 22 d. vokiečiai įsiveržė į sovietų teritoriją. Jau kitą dieną vokiečiai buvo Eišiškėse. Jie išdidžiai kalbėjo: „Šiandien čia, rytą Maskvoje“. Jei Pirmojo pasaulinio karo metu vokiečiai dainuodavo: „Merginos visus langus ir duris atidare/ Pasveikinti vokiečių karius, einant į kairę“, tai šįkart, vokiečių kariams įvažiuojant į Eišiškę, gyventojai iš baimės buvo linginės užsidarę ir tik stebėjo pro plyšius. Kareiviai ėmė atvirai kalbėti: „Blogai, kad jūs esate žydai“. Šie vokiečių kariai buvo visai kito, negu senesnieji prisiminę vokiečių karius laike Pirmojo pasaulinio karo. Jie paskleidė lapelius, kuriuose buvo rašoma: „Mūsų žydai draugai Roosevelt, Churchillio ir Stalino, kurie atnešė

bolševizmą ir išnaudojimą pasauliui“. Toliau lapeliuose buvo rašoma: „Mes atvykome išlaisvinti jus nuo šio nepageidaujamo elemento“. Prieš žydus prasidėjo patyčios ir žiaurus elgesys. Vėliau visi žydai, gyvenę Eišiškėse, buvo nužudyti vokiečių ir jiems talpininkavusių lietuvių. Liko tik keletas šimtų tų, kurie suspėjo pasislėpti pas pažįstamus krikščionis ar miškuose. Dar dalis žuvo nuo Armijos Krajova, kurių šūkis buvo: „Polska bez żydów“. 1944 m. sovietų armija gizo atgal. Likusieji gyvi žydai išėjo iš slėptuvių. Atsirado galimybė emigruoti į užsienį, kuria daugelis pasinaudojo.

Apie 120 puslapių užima pastabos, nuorodos, paaiškinimai ir turinys. Knyga iliustruota daugybe vietos gyventojų fotografijų ir žemėlapių. Viskas aprašyta sklandžiai, gyvai, vaizdingai. Atskleistas visas žydų gyvenimas Eišiškėse. Knyga yra gavusi 1998 m. Nacionalinio knygų fondo premiją.

P.S. Yaffa Eliach, šios knygos autorė, istorijos ir literatūros profesorė Brooklyn kolegijoje, JAV prezidento Jimmy Carter sudarytos Holocausto komisijos narė. Jos 1,600 nuotraukų rinkinys iš buvusios Eišiškių žydų bendruomenės gyvenimo yra išdėstytas Holocausto muziejuje Washington, D.C.

Kovojant su vasaros karščiais.

Eltos nuotr.

From Chicago we offer daily service to Vilnius with a hassle free connection through our Copenhagen Airport. And when returning, you can enjoy same day travel via Copenhagen back to Chicago.

Find out just how easy we can make your next trip to Vilnius. And remember, when you travel with SAS, you can earn mileage credit with United's Mileage Plus® or SAS' EuroBonus™ frequent flyer program.

For information on special fares and schedules contact your Travel Agent or SAS at 800-221-2350. Or visit us at www.scandinavian.net

It's Scandinavian

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Akių daktaras Linas Sidrys per „Draugo“ gegužinę tikrins akis. Daktaras yra Amerikos lietuvių gydytojų sąjungos narys.

Rugpjūčio 15 d., trečiadienį, švenčiame Šv. M. Marijos įžengimą į dangų. Tai yra privaloma šventė. Šv. Mišios yra laikomos šiandien, rugpjūčio 14 d., 7 val. anglų kalba, o trečiadienį, rugpjūčio 15 d., šv. Mišios lietuviškai bus aukojamos 7 ir 9 val. bei 7 val. anglų kalba – 8 val. r.

Kazė Brazas iš Oak Lawn, IL, pratęsė „Draugo“ prenumeratą ir mums atsiuntė 50 dol. Tariaime aciū už dosnumą!

Dr. P. Budininkas, gyvenantis Saint Pete Beach, FL, pratęsdamas „Draugo“ prenumeratą, pridėjo 50 dol. Aciū už dėmesį ir dosnumą!

PASISEKUSI GEGUŽINĖ

JAV LB Vidurio vakarų apygardos gegužinė, vykusio rugpjūčio 12 d. Pasaulio lietuvių centro sodelyje ir sutraukusi daugiau kaip 500 svečių, praejo labai sėkmingai.

Joje atsilankė naujasis JAV ambasadorius Lietuvai John Tefft, lydimas Lietuvos generalinio konsulo Čikagoje Giedriaus Apuko ir garbės konsulo Čikagoje Vaclovo Kleizos. Prie svečio garbės stalo dalyvavo buvęs PLB pirmininkas Bronius Nainys, JAV LB Tarybos Prezidiumo vicepirmininkas Bronius Juodelis ir sekretorė Birutė Vilutienė bei pati gegužinės šeimininkė Birutė Vindašienė. Ambasadorius labai draugiškai bendravo, fotografavosi su dauguma gegužinės dalyvių, dažnai apsuptas naujosios „bangos“ lietuvių, kurie gausiai dalyvavo gegužinėje. Visus linksmo „Tėviškės“ kaimo kapela, o estradinę brolių Švabų šokių muzika sudarė progą šokėjams sukis šaulės spinduliuose.

Ambasadorius ir visi kiti buvo pavaišinti cepelinais, skaniu kugeliu ir „Kalnapilio“ alumi bei kitais gėrimais. Buvo ir „laimės šulys“ bei gausūs laimėjimai.

A. a. Marijos Sideravičienės septynerių metų mirties sukaktį minėdama jos anukė Victoria Arthur, gyvenanti Brownsburg, IN, atsiuntė 1,000 dol. Draugo fondui, savo močiutę įrašydama į DF garbės narius. Draugo fondas reiškia didelę padėką Viktorijai Sideravičiūtei-Arthur, kuri abu senelius įrašė DF garbės nariais.

„Draugo“ gegužinė prasidės rugpjūčio 19 d., sekmadienį, 11 val. r. Tėvų marjonų koplyčioje šv. Mišiomis, o vidurdienį šeimininkės pasiūlys garuojančius pietus. 2 val. p. prasidės pramogos ir meninė programa, kurioje dalyvaus Meno mokyklės mokinukai, Stasės Jagminienės vadovaujama „Tėviškės“ kapela, dainuos ir gros broliai Virginijus ir Eimontas Švabai. Veiks „laimės šulins“. Gegužinės metu galėsite įsigyti ir lietuviškų suvenyrų, leidinių, leistų „Draugo“ spaustuviųje, „Galerijos“ leidykloje ir Lietuvoje.

Vyresniųjų lietuvių centre „Seklyčioje“ rugpjūčio 15 d., trečiadienį, 2 val. p. bus rodoma vaizduojant „Prezidentūra“. Šis filmas gautas iš Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir Švietimo komisijos ALT vedėjo A. Reneckio dėka. Visi maloniai kviečiami ir laukiami. Bus ir bendri pietūs. (Numatyta medicinos sesers Liucijos Macėnienės paskaita nukeliama į rugsėjo 19 d.).

Gal jau seniai ieškote daktaro, jus dominancijos ligos specialisto? Atvykite į „Draugo“ gegužinę, kur turėsite daug laiko su įvairiausiu sritį gydytojais aptarti jums rūpimus susirgimus ir jų gydymo būdus. Gegužinėje bus daktarai iš Cook County, Šv. Kryžiaus ligoninės, o taip pat ir iš Amerikos lietuvių gydytojų sąjungos. Sveikatos palapinė atsidarys 1 val. p.

Algimantas Keleras, gyvenantis Brookfield, IL, pratęsdamas prenumeratą ir gražindamas rudens šventės laimėjimų knygelę, „Draugo“ parėmė 50 dol. auka. Nuširdžiausiai dėkojame!

Lietuvių fondo 2001 m. pieno skirstymo komisijos spaudos konferencijoje kalbėjosi Lietuvos garbės konsulas Čikagoje Vaclovas Kleiza (kairėje) ir ALTV vedėjas Arvydas Reneckis.

Čikagos Lietuvių jaunimo sąjungos valdyba planuoja kalakutų savaitgalį. Iš kairės: Moacir de Sa Pereira, Jonas Grigaliūnas, Aukse Grigaliūnaitė, Kristina Jonušaitė.

VEIKIA ČIKAGOS LIETUVIŲ JAUNIMAS

Liepos 21 d. grupė jaunimo per smarkų lietu, griaužiant griaužiniui ir žaibuojant, įveikdami kliūtis medžiais užverstuose keliuose, suvažiuo į Ateitininkų namus Lemon. Jaunimas susirinko pabendrauti Čikagos Lietuvių jaunimo sąjungos vasaros vakarone. Nors visi buvo šlapi ir lietus buvo užpylęs salę, jaunimas šoko, bendravo, sportavo. Šis pobūvis buvo antras ČLJS planuotas renginys šiemet po susirinkimo, kuris įvyko gegužės 16 d. ir kuriame buvo išrinkta valdyba.

ČLJS jau pradeda planuoti Kalakutų savaitgalį lapkričio gale. Kasmet jaunimas iš visos Siaurės Amerikos atvažiuoja į Čikagą švęsti Padėkos dienos, susitinkdami, sportuodami ir bendraudami su lietu-

viais iš kitų miestų. Šiemet ČLJS Padėkos dieną organizuoja vakarienę jaunimui iš kitų miestų ir padeda planuoti Jungtinių Amerikos Valstijų Lietuvių jaunimo sąjungos suvažiavimą, kurio metu jaunimas diskutuos apie lietuvišką veiklą JAV ir balsuos už naują JAV LJS valdybą. Jeigu norite padėti ČLJS planuoti Kalakutų savaitgalį, prašome atsiųsti elektroninį laišką Aukse Grigaliūnaitėi, ČLJS pirmininkei:

aukse@javlj.com arba paskambinti Aukse 773-334-9044 prieš rugsėjo 1 d., o 847-328-1204 po rugsėjo 1 d. Daugiau informacijos apie Kalakutų savaitgalį bus pranešta ČLJS interneto svetainėje www.javlj.com/cikaga.

Jonas Grigaliūnas

Stasys Misiūnas, gyvenantis Indianhead Park, IL, „Draugo“ paramai atsiuntė 50 dol., už kuriuos nuširdžiausiai dėkojame.

Lietuvių fondo 7-osios metinės Golfo žaidynės vyks rugsėjo 30 d. Old Oak country club, Orland Park, IL. Suinteresuoti golfo žaidėjai maloniai kviečiami iš anksto registruotis kreipiantis į Vytautą Aldoną Vaitkus tel. 630-243-8178.

Lietuviškos interneto naujienos:

Lietuvių kalbos ir kultūros vasaros kursai (tik anglų kalba) <http://www.vdu.lt/lkkv>

Jadvyga Jankauskienė, gyvenanti Chicago, IL, vėl pratęsė „Draugo“ prenumeratą ir mums pridėjo 100 dol. auką. Didžiai dėkojame!

Atsiusta paminėti

„Pensininkas“ (2001 m. Nr.4), kurį leidžia JAV LB Socialinių reikalų taryba, o redaguoja Karolis Milkovaitis, rašo apie ilgaamžiškumą, apie pavojingus apsnūdusius vairuotojus, pataria, kaip elgtis kelionėje, nagrinėja, kokia pavojinga yra sklerozė (Multiple Sclerosis) ir t.t. Norėdami užsisakyti šį žurnalą, kreipkitės į administratorę E. Sirutienę, 2711 W. 71st Street, Chicago, IL 60629.

Vyskupo Motiejiaus Valančiaus minėjimas rengiamas rugsėjo 15 d., šeštadienį, 7 val. v. PLC, Lemonte. Minėjime paskaitą skaitys rašytojas iš Lietuvos Kazys Saja. Bus įdomi žemaitiška meninė programa, 2001-ieji metai yra paskelbti vyskupo Motiejiaus Valančiaus metais. Paminėkime šį svarbų jubiliejų ir pažinkime geriau tautos praeitį.

Skelbimai

• 27 centai skambinant ir Lietuva, 5.5 cent JAV, 24 val. per parą, 7 dienas per savaitę, 6 sekundžių intervalai. Jokių mėnesinių mokesčių. Tikslus apskaičiavimas. Kokybiškiausias ryšys. Paslauga be apgaulės. Kreipkitės vakarais lietuviškai ir TRANSPORT atstovą su 8 metų patirtimi tarptautiniuose ryšiuose. Tel. 708-386-0556. TRANSPORT – patikimiausias ryšys su Lietuva bei visu pasauliu!

• Buhalterijos/revizijos įstaiga Oak Lawn apylinkėje reikalingas tarnautojas, gerai mokantis anglų ir lietuvių kalbas. Pageidautina Amerikos buhalterijos sistemos supratimas. Taksų pildymo laikotarpis reikalingas dirbti 6 dienas savaitėje. Taksų sezonui pasibaigus, darbo valandos gali sumažėti iki 15 valandų savaitėje. Atlyginimas pagal patyrimą. Tel. 708-424-4425.

LIETUVOS MUZIKOS SPECIALISTAI DARBUOJASI ČIKAGOJE

Dvi pasižymėjusios Lietuvos muzikos srities darbuotojos – pedagogės, tyrinėtojos, muzikologės Danutė Petrauskaitė iš Klaipėdos ir Ramunė Kryžauskienė iš Vilniaus šiuo metu renka medžiagą jų ruošiamoms knygoms Žilėvičiaus-Kreivėno muzikologijos archyve Čikagoje.

Nepaisant, kad Lietuva nėra didelė, Lietuvoje juodvi nebuvo pažįstamos – susitikimo lektuve birželio 29 d. skrendant į Čikagą. Tačiau rugpjūčio mėnesio antroje pusėje jos turės grįžti atgal į tėvynę, nes D. Petrauskaitė yra Klaipėdos universiteto Menų fakulteto docentė, o R. Kryžauskienė turi skubėti į Lietuvos muzikos akademiją Vilniuje, kur eina Fortepijono ir muzikologijos fakulteto dekanės pareigas.

Reikia pasakyti, kad klaidėdė D. Petrauskaitė Čikagoje vieši trečią kartą – pirmasis jos vizitas čia buvo 1991-aisiais, o antrasis – 1995-aisiais. Tada ji čia atvyko atsiimti Mazosios Lietuvos Vydūno vardo premijos už paruoštą spaudai rankraštį „Klaipėdos muzikos mokykla 1923-1939 metais“ (ši medžiaga buvo išleista stambia knyga 1998-aisiais).

Beje, Čikagoje ir kitur Amerikoje D. Petrauskaitė rinko medžiagą apie muzikus Jeronimą Katčinską (jos monografija apie kompozitorį J. Katčinską pasirodė 1997 m.), Juozą Žilėvičių (apie jį yra parašiusi nemaža straipsnių) bei kitus išsiviję veikusius Lietuvos srities darbuotojus.

Savo trečiosios kelionės Dėdės Samo žemėje metu D. Petrauskaitė dar ieško medžiagos monografijai apie žymųjį muziką bei muzikologą J. Žilėvičių. Taip pat ji daugiau dėmesio kreipia į medžiagą apie violončelistą bei chorvedį Petarą Armoną, nes nori paruošti studiją ir apie šį jau gyvųjų eiles apleidusį darbuotoją. Tuo reikalu prieš grįždama atgal į Lietuvą, D. Petrauskaitė dar žada aplankyti P. Armono našlę Floridijoje.

Čia reikia pridėti, kad ši darbų muzikos darbuotoja yra paruošusi ir biografinę šį širdies!

Muzikos specialistės iš Lietuvos – Danutė Petrauskaitė (kairėje) ir Ramunė Kryžauskienė Žilėvičiaus-Kreivėno muzikologijos archyve Čikagoje. E. Šulaitis nuotr.

apybraižą apie čikagiečiams gerai pažįstamą solistę Prudenciją Bickienę, kurią 1998 m. išleido „Draugo“ leidykla.

Žvelgiant į D. Petrauskaitės praeitį, reikia pasakyti, jog ji yra gimusi 1952 m. Vilniuje, 1973 m. baigė Kauno J. Gruodžio muzikos mokyklos fortepijono ir istorijos, o 1978 m. – Lietuvos valstybinę konservatorią (dabartinės muzikos akademijos muzikos istorijos skyrių. 1978-1980 m. D. Petrauskaitė dirbo Lietuvos televizijos muzikos redaktore. 1980 metais persikėlė į Klaipėdą ir vėliau pradėjo darbuotis Klaipėdos universiteto Menų fakultete. 1993 m. D. Petrauskaitė Vilniaus universitete apgynė socialinių mokslų (edukologinė kryptis) daktaro disertaciją.

Antroji viešnia iš tėvynės – Lietuvos Muzikos akademijos Fortepijono ir muzikologijos fakulteto dekanė, Pedagogikos katedros docentė Ramunė Kryžauskienė, kaip ji pati sako, jau nuo seno tyrinėja lietuvių fortepijono meną. Todėl jos atvykimo į Čikagą tikslas – pasidomėti, kaip vystėsi fortepijono menas išsiviję. Ji yra užsibrėžusi parašyti monografiją apie pianistų kultūrą JAV ir bendrai užsiimti.

Kadangi tai jos pirmasis pasimatymas su Čikaga ir su Amerikos lietuvių, tai jai čia daug kas nauja. Žilėvičiaus-Kreivėno muzikologijos archyve, kuris yra Lituanistikos tyrimo ir Studijų centre (prez. prof. Jonas Račkauskas), ji randa nemažą medžiagos. Taip pat žada susitikti ir su pavieniais pianistais, o, jeigu jie mirę, su jų šeimos nariais.

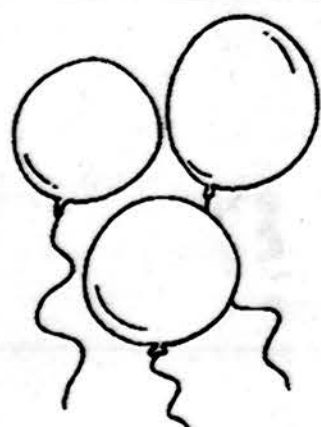
Viešnia sako, kad išsiviję gyvenusių ar tebegyvenančių pianistų veikla Lietuvoje yra labai mažai žinoma. Todėl jos dabartinis dėmesys į šią sritį būtent kaip tik nukreiptas. Jos ruošiamą monografiją apie išsiviję pianistus yra pirmasis tokio pobūdžio tyrinėjimas. R. Kryžauskienė nori išsiviję pianistų veiklą įjungti į bendrą Lietuvos muzikos istorijos raidą.

Kalbant apie R. Kryžauskienės praeities muzikinę veiklą, norisi pažymėti, jog 1980-aisiais baigė fortepijono studijas Lietuvos valstybinėje konservatorijoje (dabartinėje muzikos akademijoje). Vėliau Lietuvoje įgytų žinių studijas pratęsė N. Rimskio-Korsakovo konservatorijoje Leningrade (dabar Sankt Peterburge). Čia parengė ir 1985-aisiais apgynė menotyro daktaro disertaciją apie lietuvių fortepijono kultūrą Lietuvoje. Šios abi viešnios iš Lietuvos, šalia savo tyrinėjamojo darbo, lanko Čikagos lietuvių įstaigas, stebi lietuviškus renginius ir domisi bendra mūsų tautiečių veikla.

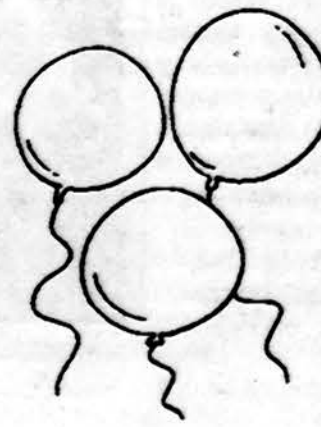
Reikia palinkėti joms gerų rezultatų Čikagoje, o taip pat ir našios veiklos sugrįžus į namus! Edvardas Šulaitis

Tai - Jūsų laikraštis
DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Šokių Žaidimai
Puld muzika
Garuojantys vaigiai
Jodinėjimas ardiukais
Balonų dalybos

KVIEČIAME Į „DRAUGO“ GEGUŽINĘ, kuri vyks RUGPJŪČIO 19 D., SEKMADIENI, tėvų marjonų sodelyje.
Pradžią – 11 val. r. šv. Mišiomis.
Po jų – pietūs ir pramogos.
Jei galite, praturtinkite mūsų laimėjimų skrynį, – atsiųginsime gera nuotalka.

Garsūs laimėjimų traukimas
Sveikatos patikrinimas
Plešinių konkursų vaikams
Knygų pardavimas ir
mažosios susitikimai
su draugais ir pažįstamais.